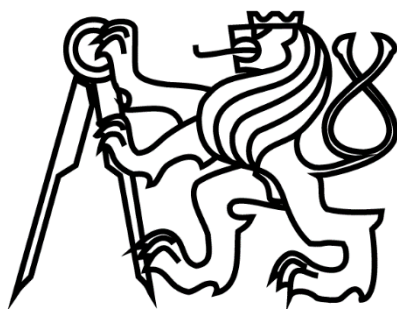

ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE

MASARYKŮV ÚSTAV VYŠŠÍCH STUDIÍ

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Zdroje pasivního příjmu pro studenty

Sources of passive income for students

2024

Matyáš Jakubec

Studijní program: Ekonomika a management

Vedoucí práce: Mgr. František Hřebík, Ph.D.

I. OSOBNÍ A STUDIJNÍ ÚDAJE

Příjmení: **Jakubec** Jméno: **Matyáš** Osobní číslo: **499274**
Fakulta/ústav: **Masarykův ústav vyšších studií**
Zadávající katedra/ústav: **Institut ekonomických studií**
Studijní program: **Ekonomika a management**

II. ÚDAJE K BAKALÁŘSKÉ PRÁCI

Název bakalářské práce:

Zdroje pasivního příjmu pro studenty

Název bakalářské práce anglicky:

Sources of Passive Income for Students

Pokyny pro vypracování:

Cílem bakalářské práce je analyzovat realizovanou investiční příležitost studenta a vyhodnotit její návratnost v čase v porovnání s investováním stejných prostředků do spořicího účtu.
Teoretická část: 1) Investice a spoření 2) Pasivní příjem a jeho tvorba
3) Zdroje pasivního příjmu
Praktická část: 4) Investice do audioknihy 5) Investice do spořicího účtu 6) Srovnání výhodnosti jednotlivých investic 7) Závěr

Seznam doporučené literatury:

JOHNS, Brady. Flip-Flops and Fortunes: Buy Your Life Back Through Real Estate Investing and Passive Income Strategies, New York: BenBella Books, 2022. ISBN 9781637741788
KIYOSAKI, Robert T. Rich Dad Poor Dad: What the Rich Teach Their Kids About Money That the Poor and Middle Class Do Not!, La Vergne: Plata Publishing, LLC, 2022. 237 s. ISBN 9781612681191
<https://finex.cz/pasivni-prijem/>

Jméno a pracoviště vedoucí(ho) bakalářské práce:

Mgr. František Hřebík, Ph.D. Masarykův ústav vyšších studií ČVUT v Praze

Jméno a pracoviště druhé(ho) vedoucí(ho) nebo konzultanta(ky) bakalářské práce:

Datum zadání bakalářské práce: **08.12.2023**

Termín odevzdání bakalářské práce: **25.04.2024**

Platnost zadání bakalářské práce: _____

Mgr. František Hřebík, Ph.D.
podpis vedoucí(ho) práce

Mgr. František Hřebík, Ph.D.
podpis vedoucí(ho) ústavu/katedry

prof. PhDr. Vladimíra Dvořáková, CSc.
podpis děkana(ky)

III. PŘEVZETÍ ZADÁNÍ

Student bere na vědomí, že je povinen vypracovat bakalářskou práci samostatně, bez cizí pomoci, s výjimkou poskytnutých konzultací. Seznam použité literatury, jiných pramenů a jmen konzultantů je třeba uvést v bakalářské práci.

Datum převzetí zadání

Podpis studenta

MATYÁŠ JAKUBEC. Zdroje pasivního příjmu pro studenty. Praha: ČVUT 2024. Bakalářská práce. České vysoké učení technické v Praze, Masarykův ústav vyšších studií.

**MASARYKŮV ÚSTAV
VYŠŠÍCH STUDIÍ
ČVUT V PRAZE**

P r o h l á š e n í

Prohlašuji, že jsem svou bakalářskou práci na téma „*Zdroje pasivního příjmu pro studenty*“ vypracoval samostatně. Dále prohlašuji, že jsem všechny použité zdroje správně a úplně citoval a uvádím je v příloženém seznamu použitých zdrojů.

Nemám závažný důvod proti zpřístupnění této závěrečné práce v souladu se zákonem č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) v platném znění.

Poděkování

Tímto bych rád poděkoval panu Mgr. Františku Hřebíkovi, Ph.D. za cenné rady a odborné vedení při tvorbě této bakalářské práce.

Abstrakt

Bakalářská práce je zaměřena na vybrané zdroje pasivních příjmů, které by mohly generovat určitý zisk studentovi vysoké školy. Práce je rozdělena do dvou částí. V první, teoretické, bude čtenář seznámen se základními pojmy týkajícími se peněz, bohatství, investic a pasivních příjmů. Dále zde budou uvedeny a podrobně popsány vybrané zdroje pasivních příjmů společně s postupem, jak se vytvářejí. Praktická část bude věnována analýze realizované investice do audioknihy v porovnání s vložením počátečních prostředků na spořicí účet. Analýza bude provedena ve třech různých scénářích budoucího vývoje výnosů z prodeje elektronických kopií při realistickém odhadu úrokových sazeb na spořicím účtu.

Klíčová slova

Pasivní příjem, investice, hodnocení efektivnosti investic, daně, živnostenské oprávnění, audiokniha, spořicí účet

Abstract

The bachelor thesis focuses on selected sources of passive income that could generate some profit for a college student. The thesis is divided into two parts. In the first, theoretical, the reader will be introduced to the basic concepts related to money, wealth, investments and passive income. Next, selected sources of passive income will be presented and described in detail along with the process of how they are generated. A practical section will be devoted to analyzing a realized investment in an audiobook compared to putting the initial funds into a savings account. The analysis will be carried out under three different scenarios of future revenue from the sale of electronic copies by a realistic estimate of interest rates on the savings account.

Keywords

Passive income, investment, evaluation investment efficiency, taxes, trade licence, audiobook, savings account

Obsah

Úvod	9
TEORETICKÁ ČÁST	10
1. Investice a spoření	11
1.1 Bohatství a úspory	11
1.2 Peníze a inflace	12
1.3 Investice vs spekulace a spoření	15
1.4 Likvidita, výnos, riziko	16
1.5 Daně a OSVČ	17
1.5.1 Založení živnosti	17
1.5.2 Daňové povinnosti OSVČ	20
1.5.3 Daňové povinnosti spojené s držbou a prodejem cenných papírů	25
1.6 Hodnocení ekonomické efektivity investic	26
1.6.1 Průměrná rentabilita investic	28
1.6.2 Doba návratnosti	28
1.6.3 Diskontovaná doba návratnosti	30
1.6.4 Čistá současná hodnota	30
1.6.5 Vnitřní výnosové procento	31
2. Pasivní příjem a jeho tvorba	31
2.1 Aktivní vs pasivní příjem	31
2.2 Tvorba pasivního příjmu	33
3. Vybrané zdroje pasivního příjmu	36
PRAKTICKÁ ČÁST	43
4. Investice do audioknihy	44
4.1 Náležitosti potřebné k vydání audioknihy a proces její tvorby	44
4.1.1 Právní forma podnikání	44
4.1.2 Výběr knižní předlohy	44
4.1.3 Autorská práva	45
4.1.4 Výběr vhodného interpreta	47
4.1.5 Proces nahrávání audioknih	49
4.1.6 Úprava zvukového záznamu	50
4.1.7 Export zvukových stop	51
4.1.8 Tvorba audioknižní obálky	51
4.1.9 Implementace metadat	53
4.1.10 Uvedení audioknihy na trh	54

4.1.11	Tvorba reklamních kampaní	55
4.2	Investiční náklady	56
4.3	Výnosy z prodeje audioknihy	57
4.4	Hodnocení efektivnosti investice do audioknihy	64
5.	Investice do spořicího účtu	67
5.1	Hodnocení efektivnosti investice do spořicího účtu	67
6.	Srovnání výhodnosti jednotlivých investic	68
Závěr	69
Seznam použitých zdrojů	71
Seznam obrázků	75
Seznam tabulek	75
Seznam grafů	76

Úvod

Současná doba nabízí díky technologickému pokroku mnoho způsobů, jakými lze vydělávat peníze. Prostřednictvím digitálního světa je nyní možné investovat do nejrůznějších typů aktiv, která jsou svému majiteli schopna generovat určité pravidelné výnosy, obecně známé jako pasivní příjmy. Jejich největší výhodou je skutečnost, že obohacují svého majitele nezávisle na jeho dalším přičinění. Člověk s více zdroji pasivních příjmů pak dokonce může dospět do fáze, kdy mu jeho majetek generuje takové množství finančních prostředků, aby dokázal žít naplněný život nezávisle na svých aktivních příjmech z práce či vlastního podnikání.

Tato práce slouží jako stručný úvod do světa pasivních příjmů, který nabízí alternativu k běžnému stereotypnímu zaměstnání, v němž zaměstnanci činí své zaměstnavatele stále bohatšími a sami zůstávají závislí na svém pravidelném příjmu za odvedenou práci.

Cílem bakalářské práce je analyzovat realizovanou investiční příležitost studenta a vyhodnotit její časovou návratnost v porovnání s investováním stejných prostředků do spořicího účtu.

Teoretická část bakalářské práce se věnuje vymezení základních pojmů souvisejících s časovou hodnotou peněz a investicemi jako takovými. Dále popisuje pasivní příjmy jako možnou cestu k finanční nezávislosti a podrobně rozebírá současné možnosti investování, díky kterým by si měl být schopen zajistit určitý zdroj pasivního příjmu i průměrný student vysoké školy.

Praktická část bakalářské práce je zaměřena na detailní popis procesu vydání audioknihy od počátku do konce a následné zhodnocení ekonomické efektivnosti uskutečněné investice do audioknihy. Výsledkem praktické části bude také porovnání výhodnosti této investice s alternativním vložením stejných počátečních prostředků do spořicího účtu. Celá analýza bude provedena ve třech scénářích, tj. v pesimistickém, realistickém a optimistickém odhadu budoucího vývoje prodeje elektronických rozmnoženin audioknižního titulu.

TEORETICKÁ ČÁST

1. Investice a spoření

Předmětem této kapitoly je vymezit a popsat základní pojmy nezbytné k pochopení problematiky investování a spoření. Na počátku je věnována pozornost bohatství, finančním prostředkům, inflaci a časové hodnotě peněz, později již investování a spoření samotnému. Poslední část této kapitoly popisuje konkrétní metody hodnocení efektivnosti investic.

1.1 Bohatství a úspory

Pojem bohatství nejlépe vyjádřil skotský ekonom Adam Smith ve svém „Pojednání o podstatě a původu bohatství národů“ takto:

„Každý člověk je bohatý nebo chudý podle toho, kolik si může dopřát věcí k životu nezbytných a život zpříjemňujících a kolik radovánek.“ (1)

Aby si však člověk mohl dopřát výše zmíněné výsady, musí disponovat určitou protihodnotou, která mu danou věc zajistí. Od zavedení dělby práce si člověk může pořídit jen málo věcí vlastní prací. Ve většině případů je odkázán na práci jiných, kteří se v získávání konkrétních věcí specializují. Jejich práce a námaha představuje výslednou cenu každého produktu. K uhrazení této ceny sloužily již od pradávna různé prostředky směny, jak si ukážeme v následující kapitole. Nejpoužívanějšími prostředky směny jsou v dnešní době peníze. A člověk je tím bohatší, čím více práce si za ně může zjednat či koupit. Bohatství tedy představuje určitou moc nad prací nebo produkty práce, které jsou v danou dobu na trhu. Onu moc pak zajišťuje bohatému člověku kupní síla peněz. (1)

Téměř každý by chtěl být bohatý, avšak jen málokdo je ochoten pro získání bohatství doopravdy něco udělat. Někteří by možná i vůli a odhodlání měli, avšak ti zase nemají dostatečné finanční vzdělání na to, aby se bohatými skutečně stali. V zásadě existují dva přístupy, kterými lze bohatství dosáhnout. Buďto omezováním výdajů nebo soustavným růstem příjmů. Ideální je samozřejmě oba přístupy kombinovat a zbytečně neutráct s rostoucími příjmy více než je potřeba, avšak ne každý je toho schopen. Úměrný růst výdajů s rostoucími příjmy je známý paradox. Lidé přirozeně více utrácejí, když mají větší množství finančních prostředků. Pokud se však jedinec rozhodne, že výrazně omezí své výdaje, zbylé peníze mu zbudou ve formě úspor. Ty poté buď může nechat volně ležet doma v truhličce, popř. na běžném bankovním účtu, kde budou kvůli inflaci neustále ztrácet na své hodnotě, anebo je může investovat a zamezit tak do jisté míry jejich znehodnocení. A právě investováním lze docílit soustavného růstu příjmů. Z hlediska majetkového lze investovat buďto kapitál vlastní (úspory) nebo kapitál cizí (půjčený). (2)

1.2 Peníze a inflace

Peníze

K vysvětlení pojmu peněz se v dnešní době nabízejí v zásadě dva přístupy. První z nich, **teoretický**, popisuje peníze jako prostředek pro směnu. Podle tohoto předpokladu lze za peníze označit v podstatě cokoliv, co společnost považuje za hodnotné. (3)

Příkladem z dějin mohou být bronzové kroužky běžně užívané jako platidlo v průběhu doby bronzové. V této době, datované před přibližně 3500 lety, byl bronz obecně uznávaným a používaným materiálem k výrobě všemožných nástrojů či zbraní, jeho využití ve formě platidla bylo tedy pochopitelným a logickým krokem. Největší výhoda peněz tkví v jejich zjednodušení směny oproti historicky hojně užívanému barterovému systému. Je mnohem snazší směnít bronzový prstýnek v konkrétní váze 7 uncí za jiný statek či službu, než vyměnit například 5 kusů dobytka za odpovídající množství statků či služeb. (4)

Alternativní vysvětlení peněz nabízí **empirický** přístup, který popisuje peníze z hlediska jejich vlivu na ekonomickou aktivitu. Peníze jsou tak identifikovány jako prostředek, který měnové instituce přijímají a považují za vhodný k ovlivňování ekonomiky. V této souvislosti jsou Evropskou centrální bankou definovány peněžní agregáty, které slouží k měření peněžní zásoby v ekonomice a které přibližuje následující tabulka. Agregát M3 je považován za zástupce peněz. (3)

Tabulka 1: Peněžní agregáty eurozóny; Zdroj: cnb.cz

Peněžní agregáty eurozóny	M1	M2	M3
Emitované oběživo	X	X	X
Jednodenní vklady	X	X	X
Vklady s dohodnutou splatností do 2 let		X	X
Vklady s výpovědní lhůtou do 3 měsíců		X	X
Repo operace			X
Akcie/podílové listy fondů peněžního trhu a papíry peněžního trhu			X
Emitované dluhové cenné papíry do 2 let			X

Peníze dále plní podle Soukupa et al. (3) tři následující funkce:

- Prostředek směny
- Účetní jednotka
- Uchovatel hodnoty

Peníze zprostředkovávají jednodušší směnu statků či služeb a není díky nim již potřeba nosit s sebou velké množství cenných komodit či barterového zboží k uskutečnění obchodu. Jejich dnešní formy

umožňují mnohem rychlejší a praktičtější transakce mezi ekonomickými subjekty než barterový systém. V roli účetní jednotky peníze figurují především při oceňování statků a služeb, kterým lze pomocí peněz přiřadit určitou hodnotu. Tato funkce je velice užitečná ve srovnání s barterovým systémem, který vyžaduje oceňování 1 statku či služby ve všech ostatních statcích či službách. V praxi je však neudržitelné uvádět například u 1 kusu dobytka cenu v nástrojích, mléce, mouce atd. Peníze proces oceňování výrazně zjednodušují. Poslední funkce, uchovatel hodnoty, vyjadřuje schopnost peněz udržet si svou hodnotu v čase. Samozřejmě v realitě peníze na své hodnotě (kupní síle) kvůli inflaci postupně ztrácejí, avšak nějakou hodnotu si neustále udržují, dokud jsou mezinárodně považovány za univerzální prostředek směny. Investováním lze současně jejich kupní sílu uchovat či dokonce navýšit. (3)

Formy peněz existují v dnešní době podle Ministerstva financí České republiky (5) celkem tři, a to:

- **Hotovostní:** Jedná se o mince a bankovky emitované příslušnou centrální bankou daného státu.
- **Bezhotovostní:** Jedná se o peníze ve formě záznamů na účtech v bankách. Mohou se zhodnocovat formou úročení podle konkrétního typu bankovního účtu.
- **Elektronické:** Jedná se o digitální formu skutečných peněz, které nejsou uloženy na bankovních účtech, ale na vzdáleném počítačovém serveru či určitém médiu (karta, mobilní telefon). Emitentem elektronických peněz mohou být banky či bankou pověřené právnické osoby. Hlavním smyslem elektronických peněz je snížit náklady za platby velmi malých částek. Elektronické peníze využívají například elektronické peněženky jako je PayPal či PayU.

Inflace

Inflací je nazýván ekonomický jev, který lze definovat jako trvalý růst agregátní cenové hladiny v dané ekonomice za určitý časový interval. V důsledku růstu cenové hladiny klesá kupní síla peněžní jednotky a vzniká hospodářská nerovnováha na úrovni celého hospodářského systému. K měření inflačních tlaků slouží hospodářská veličina zvaná „míra inflace“. Na základě její aktuální hodnoty se pak podle Hřebíka (6) rozlišují tři inflační typy:

- **Mírná** inflace – roční růst míry inflace je v řádu jednotek, při této inflaci se domácnosti nezbavují peněz v důsledku jejich znehodnocování a míru inflace respektují
- **Pádívá** inflace – roční růst míry inflace je v řádu desítek či stovek, domácnosti přecházejí na cizí měny a nevyplácí se jim peníze zadržovat
- **Hyperinflace** – roční růst míry inflace je v řádu tisíců procentních bodů, lidé přecházejí na barterový obchod či provádějí platby v cizí měně, popřípadě využívají ke směně drahé kovy.

Situace je téměř bezvýchodná, pouze vnější pomoc může zabránit pravděpodobnému celkovému kolapsu ekonomiky.

V případě záporné míry inflace se hovoří o tzv. deflaci, kterou lze definovat jako trvalý pokles agregátní cenové hladiny v dané ekonomice za určitý časový interval. (6)

Příčin inflace existuje více a není předmětem této práce je všechny podrobně rozebrat. Pro účely tvorby pasivních příjmů je spíše důležité zmínit, jakými způsoby se lze s nežádoucí inflací vyrovnat. Nejprve je však důležité zmínit, z jakého důvodu je vlastně nadměrná inflace špatná. Odpověď je celkem prostá. Při růstu cenové hladiny v ekonomice přirozeně rostou ceny statků a služeb. U některých položek spotřebního koše je inflace pocítována výrazněji, u některých položek si ekonomické subjekty zdražování ani nemusejí všimnout. V realitě tedy při inflaci představující 10 % mohou skříňky na boty podražít o 5 % či nemusejí podražít vůbec, ale máslo může zdražit o 30 %. Celková míra inflace je totiž tvořena průměrem růstu cen všech položek spotřebního koše. A výrazné zdražení například základních potravin může představovat pro mnoho domácností problém. Jejich peněžní jednotky kvůli inflaci ztrácejí na své kupní síle, díky čemuž si za ně v budoucnu budou moci pořizovat stále méně statků a služeb. Znehodnocení peněz je názorně vidět na následujícím obrázku, který ukazuje reálnou hodnotu 1000 Kč z roku 1993 vyjádřenou v kupní síle z roku 2020. (7)

Obrázek 1: Znehodnocení 1000 Kč během 27 let; Zdroj: kb.cz

Nežádoucí účinky inflace jsou z výše uvedeného obrázku patrné. Nejlepší obranou před znehodnocením peněz je investování finančního kapitálu vhodným způsobem, díky němuž lze inflačním dopadům zabránit či je dokonce překonat a realizovat výnosy. Konkrétní možnosti investování a tvorby pasivního příjmu jsou popsány v následujících kapitolách. (7)

1.3 Investice vs spekulace a spoření

Investice lze obecně definovat takto:

„Investice je využití finančních prostředků s cílem jejich zhodnocení v budoucnosti. S investováním je spojena jistá míra rizika. Investované peníze se mohou zhodnotit, ale také nemusí. Míra rizika je obvykle vyvážena odpovídajícím výnosem.“ (8)

Z této definice je patrné, že investování je komplexní disciplínou zahrnující určité riziko, od kterého se odvíjejí i potenciální výnosy. K základnímu posouzení výnosnosti jednotlivých investic slouží tzv. investiční trojúhelník, který popisuje vzájemné vztahy mezi mírou rizika, výší výnosů a likviditou. Podrobněji se této problematice věnuje následující kapitola. (9)

Investice je možné rovněž rozdělit podle různých kritérií do skupin s určitými charakteristickými rysy. Z časového hlediska se podle Růčkové & Roubíčkové (10) dělí investice na:

- Krátkodobé – do 1 roku
- Dlouhodobé – nad 1 rok

Podle způsobu investování se dále rozlišují:

- Investice reálné – takové, které jsou spjaty s konkrétním aktivem či podnikatelskou činností. Příkladem mohou být investice do nemovitostí, strojů, zařízení, drahých kovů, cenných předmětů atp.
- Investice finanční – takové, které nezhotovují konkrétní aktivum ani podnikatelskou činnost, jsou v tomto smyslu investicemi odvozenými. Příkladem jsou akcie, dluhopisy, peněžní vklady, deriváty atp.

Rozdíl mezi spekulací a investicí nejlépe vyjádřil Benjamin Graham ve své knize „Security Analysis“, kde jej popsal takto:

„Investiční operace je taková operace, která po důkladné analýze slibuje bezpečnost vkladu a přiměřený výnos. Operace, které nesplňují tyto podmínky, jsou spekulace.“ (11)

Z této definice je rozdíl mezi investicí a spekulací patrný, avšak v praxi dochází poměrně často k záměně těchto dvou pojmů. Mnoho lidí obchodujících na kapitálových trzích se chybně považuje za investory, zatímco jejich investiční rozhodování obsahuje až příliš mnoho spekulativních prvků. Aby se investor vyvaroval spekulacím, musí striktně dodržovat investiční pravidla a nesmí podlehnout vábení spekulací. (12)

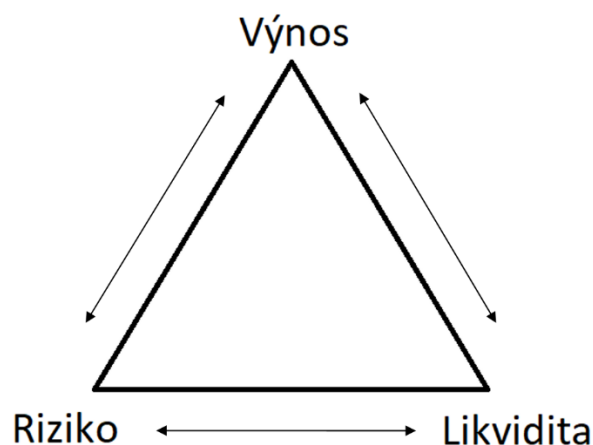
Co se spoření týká, dá se říci, že jde o speciální případ investice s velmi nízkým rizikem ztráty počátečního vkladu. Spořením se obvykle rozumí pravidelné ukládání části příjmů na bankovní účet. V závislosti na svém typu pak může účet spořitelni přinášet určitý výnos, který se odvíjí od aktuálně realizované úrokové sazby na daném účtu. Tento výnos však zpravidla bývá nižší než u klasického investování a je zatížen 15% srážkovou daní, což ho ještě více vystavuje inflačnímu riziku. (13)

Oproti investování je však spoření bezpečnější díky ze zákona stanovenému pojištění na všechny vklady u českých bank až do 100 000 Eur. Do tohoto limitu jsou zahrnuty veškeré vklady klienta na běžných i spořicíh účtech a termínovaných vkladech konkrétní banky. Limit se zároveň posuzuje samostatně pro každou banku, tj. pokud by zkrachovaly dvě banky současně a klient by měl v každé z nich uložených 100 000 Eur, dostane z „Fondu pojištění vkladů“ 200 000 Eur jako náhradu. (14)

Zmíněný fond spravuje státní organizace zvaná „Garanční systém finančního trhu (GSFT)“, jejímž úkolem je poskytnutí ochrany lidem, kteří svěřili své peněžní prostředky bankám, stavebním spořitelňám či družstevním záložnám. (15) Družstevní záložny jsou podnikatelské subjekty, které podobně jako banky přijímají vklady a poskytují úvěry, avšak pouze pro své členy, kteří jsou povinni vložit do družstva členský vklad. (16)

1.4 Likvidita, výnos, riziko

Každá investice bývá definována třemi základními charakteristikami. Jsou jimi čas (z pohledu likvidity či doby splatnosti), riziko a výnos. Každá z těchto tří veličin spolu velmi úzce souvisí a pohyb jedné má za následek i pohyb ostatních. Pro každého investora je důležitý jiný faktor, záleží na jeho preferencích a tržních možnostech. Zároveň není možné docílit tzv. **ideální investice** vyznačující se nízkým rizikem, vysokou likviditou a maximální výnosností. Pokud by byl investor zaměřený například na maximalizaci výnosů, musel by se současně smířit i s větším rizikem investování a někdy i nižší likviditou. Pro investora s krátkodobým investičním horizontem by zase byla důležitější vyšší likvidita a kratší doba splatnosti než maximalizace výnosů. Všechny tři faktory dohromady tvoří tzv. **investiční trojúhelník**, pomocí něhož lze investice konkrétně analyzovat. (10)

Obrázek 2: Investiční trojúhelník; Zdroj: zijuspesne.cz

Za čistý výnos z investice je obecně považován rozdíl mezi čistými peněžními příjmy, které daná investice za dobu své existence přinese, a náklady na její pořízení, popř. provoz. Riziko poté představuje stupeň nebezpečí, že investor nedosáhne očekávaných výnosů a zároveň o část svých investovaných finančních prostředků, nebo dokonce o všechny, přijde. Posledním kritériem je likvidita, která by se dala charakterizovat jako rychlost (doba) přeměny investice zpět do peněžní formy. (17)

Běžné a spořicí účty lze charakterizovat nízkým rizikem, poměrně nízkou výnosností a vysokou likviditou. Naproti tomu, investice do akcií jsou typické vysokou výnosností, ale současně i vysokým rizikem a likviditou. Z úplně jiné kategorie investic lze uvést nemovitosti, které se vyznačují střední až vysokou návratností, středním rizikem a nízkou likviditou. Pokud by investor alokoval veškeré své finanční prostředky pouze do akcií, byl by odkázán na výkyvy trhu a jeho jmění by bylo vystavené zbytečně vysokému riziku. Kdyby však vzal polovinu svých prostředků a vložil je například na spořicí účet, snížil by tak podstatně své investiční riziko. Výnosnost celého portfolia by důsledkem toho mírně klesla, avšak případným investováním do nemovitostí by za cenu částečného snížení likvidity opět lehce vzrostla. Celým smyslem investičního trojúhelníku je tedy najít takovou skladbu investic, při které budou všechny tři kritéria trojúhelníku optimální. (18)

1.5 Daně a OSVČ

1.5.1 Založení živnosti

V souvislosti s časovým horizontem investic a příjmy z podnikání je vhodné zmínit i daňovou problematiku. Z hlediska majitele investice je ultimátním cílem zisk. Na ten mají podstatný vliv platné daňové zákony, ať už lokální či v některých případech nadnárodní. Vzhledem k povaze této práce je důležité uvést zejména daňovou zátěž drobných podnikatelů, kterými se studenti vysokých škol

musejí stát, aby mohli realizovat zisk z určitých typů investic či podnikatelských činností. Nejdostupnější právní formou podnikání pro studenty je v současné době tzv. **živnost**, která je v živnostenském zákoně definována jako soustavná činnost provozovaná samostatně, vlastním jménem, na vlastní odpovědnost, za účelem dosažení zisku a za podmínek stanovených živnostenským zákonem. Živnost může provozovat fyzická i právnická osoba. Fyzická osoba provozující živnost se nazývá „osoba samostatně výdělečně činná“, neboli OSVČ. (17)

Všeobecnými podmínkami k získání souhlasu s provozováním živnosti fyzickými osobami podle Synka a kol. (17) jsou:

- **Plná svéprávnost** – tj. způsobilost k právním úkonům. *„Svéprávnost se podle občanského práva získává v plném rozsahu zletilostí a může být omezena jen rozhodnutím soudu. Podmínkou provozování živnosti již není nabytí věku 18 let. Právo podnikat má i nezletilý, který dosáhl 16 let a kterému soud přiznal plnou svéprávnost. Nezletilý, který není plně svéprávný, je oprávněn samostatně provozovat živnost se souhlasem svého zákonného zástupce a s přivolením soudu.“* (19)
- **Bezúhonnost**

V zásadě existují podle Portálu občana (20) dva druhy živností, a to:

- a) **Ohlašovací** – k jejich získání je potřeba podat živnostenskému úřadu předepsané ohlašovací tiskopisy, případně doklady o způsobilosti. Ohlašovací živnosti se podle požadovaných podmínek dále dělí na:
 - **Volné** – nevyžadují prokazování odborné ani jiné způsobilosti. Součástí volných živností je až 82 oborů činností, ze kterých si zakladatel vybírá ty, jimž odpovídá jeho podnikatelská činnost. Není současně zakázáno vybrat všechny obory najednou, i když podnikatel některé činnosti nebude aktivně provozovat. V případě pozdějšího rozšíření podnikatelských činností lze dodatečně do živnostenského oprávnění přidat i další obory, které podnikatel při založení živnosti do svého předmětu podnikání neobsáhl.
 - **Vázané** – vyžadují potvrzení o způsobilosti k vykonávání činnosti, například v podobě dokladu o absolvování několikaleté praxe v oboru.
 - **Řemeslné** – vyžadují potvrzení o způsobilosti k vykonávání činnosti, například v podobě výučního listu z příslušného učebního oboru, vysvědčení z odborné školy společně s potvrzením o absolvování několikaleté praxe, diplomem či jiným dokladem o absolvování bakalářského či magisterského studia s dokladem o vykonání jednoleté praxe atp. (17)

b) **Koncesované** – k jejich získání je kromě ohlášení živnostenskému úřadu a prokázání odborné způsobilosti nutné získat i kladné vyjádření příslušného orgánu státní správy – tj. oprávnění k podnikání známé jako koncese. Příkladem koncesovaných živností může být ochrana majetku a osob, provádění veřejných dražeb, provozování cestovních kanceláří, výroba a úprava lihu, výroba a zpracování paliv a maziv a distribuce pohonných hmot atp. (21)

K ohlášení živnosti nebo žádosti o koncesi je podle Portálu občana (20) potřeba:

- **Občanský průkaz** (při fyzickém podání na úřadě)
- Doklady k doložení **odborné či zvláštní způsobilosti** (pro řemeslnou, vázanou a koncesovanou živnost)
- Doklad prokazující právní **důvod pro užívání prostor sídla** (nevyžaduje se u fyzické osoby, pokud je sídlo totožné s bydlištěm, a u právnické osoby, je-li tento doklad stanoven zvláštním právním předpisem jako podmínka zápisu do obchodního nebo obdobného rejstříku)
- Doklad o zaplacení **správního poplatku**
- Vyplněný tzv. „**Jednotný registrační formulář**“ značený JRF, který slouží podnikatelům ke splnění jejich oznamovacích povinností při zahájení a v průběhu živnostenského podnikání. Prostřednictvím formuláře dojde k registraci OSVČ na Okresní správě sociálního zabezpečení (OSSZ) a příslušné zdravotní pojišťovně. (22)

Poplatek za vyřízení ohlášení živnosti nebo žádosti o koncesi při vstupu do podnikání činí v současné době 1000 Kč, při elektronickém vyřízení pak 800 Kč. Za dodatečné ohlášení další živnosti či žádosti o koncesi je třeba uhradit správní poplatek ve výši 500 Kč, při elektronickém ohlášení pak 400 Kč. Tento poplatek se však nevztahuje na rozšíření živnosti volné o další obory podnikání z 82 nabízených oborů činností, pro tento případ je rozšíření zdarma. (23)

Po vyřízení žádosti o založení živnosti přidělí živnostenský úřad fyzické či právnické osobě tzv. IČO (identifikační číslo osoby), které slouží k jasné identifikaci podnikatele. Současně dojde k zápisu osoby do živnostenského rejstříku, ve kterém je následně OSVČ volně dohledatelná. (24)

Živnost je pak také rozlišována na 2 druhy, a to:

- **Hlavní** – příjem z této živnosti je hlavním příjmem subjektu. Osoba podnikající na hlavní činnost je povinna odvádět minimální měsíční zálohy na sociální a zdravotní pojištění od prvního měsíce, ve kterém začala podnikat. Tyto zálohy jsou nevratné a musí je OSVČ hradit i v případě, kdy nezískala z podnikatelské činnosti žádný zisk či byla dokonce ve ztrátě. (25)

- **Vedlejší** – příjem z této činnosti není jediným příjmem subjektu (tj. když například subjekt: pracuje na zaměstnanecký poměr; je nezaopatřeným dítětem (tj. studentem ve věku do 26 let); pobírá starobní či invalidní důchod; osobně pečuje o dítě do 4 let atp.) Osoby podnikající na vedlejší činnost nejsou povinné odvádět minimální měsíční zálohy na sociální a zdravotní pojištění, jejich případné zálohy se vypočítávají až na základě reálných příjmů. (25)

1.5.2 Daňové povinnosti OSVČ

Daň z příjmů fyzických osob

Pro živnostníky platí povinnost podávat každoročně daňové přiznání, ve kterém musejí uvést veškeré dosažené příjmy za uplynulý rok z živnostenské činnosti, popřípadě i další příjmy. Příjmy plynoucí z živnostenského podnikání mohou současně ponížít o výdaje, a to buď skutečné nebo paušální. V případě skutečných výdajů si musejí živnostníci archivovat veškeré doklady o realizovaných výdajích, aby je mohli pro případ kontroly doložit finančnímu úřadu. V případě paušálních výdajů pak živnostníci uplatňují procentuální výdaje podle svých typů příjmů. Aktuálně si mohou živnostníci podle finanční správy (26) uplatnit výdaje ve výši:

- **80 %** z příjmů ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství a z příjmů z živnostenského podnikání řemeslného; nejvýše lze však uplatnit výdaje do částky 1 600 000 Kč,
- **60 %** z příjmů ze živnostenského podnikání; nejvýše lze však uplatnit výdaje do částky 1 200 000 Kč,
- **30 %** z příjmů z nájmu majetku zařazeného v obchodním majetku; nejvýše lze však uplatnit výdaje do částky 600 000 Kč,
- **40 %** z jiných příjmů ze samostatné činnosti, s výjimkou příjmů společníka veřejné obchodní společnosti a komplementáře komanditní společnosti; nejvýše lze však uplatnit výdaje do částky 800 000 Kč.

Pro nejběžnější volnou živnost tedy platí paušální výdaje ve výši 60 %. Rozdíl mezi příjmy z podnikání a výdaji (ať už skutečnými či paušálními) tvoří tzv. **základ daně**, který představuje výchozí částku pro výpočet výsledné daně k zaplacení. V České republice činí aktuálně sazba daně z příjmů fyzických osob 15 % pro daňový základ do výše 36násobku průměrné mzdy (tj. pro rok 2024 do výše 1 582 812 Kč), zdanitelné příjmy nad tento rámec jsou pak zdaněny progresivní sazbou daně ve výši 23 %. Od vypočtené daně se v daňovém přiznání ještě odečítají různé daňové slevy, které výslednou daň sníží či dokonce vynulují, pokud jsou celkově uplatnitelné slevy vyšší než vypočtená daň. Mezi nejběžnější daňovou slevu patří tzv. **sleva na poplatníka**, která v současné době (pro rok 2024)

představuje částku ve výši 30 840 Kč. Kromě této slevy existovala do roku 2023 ještě sleva na školkovnou a sleva na studenta, avšak obě tyto slevy byly v rámci nového vládního konsolidačního balíčku zrušeny. Aktuálně lze uplatnit například slevy na děti, manželku/manžela či invaliditu. (27)

Od nedávné doby, kdy byla všem OSVČ povinně založena datová schránka, nemohou živnostníci již podávat daňové přiznání v papírové podobě, ale **musí** je podat **elektronicky**. Pro účely elektronického podání mohou buď využít přímo datovou schránku a poslat daňové přiznání v požadovaném formátu (tj. XML, nikoli PDF) finančnímu úřadu, anebo mohou vyplnit a odeslat daňové přiznání k dani z příjmů fyzických osob prostřednictvím portálu „MOJE daně“. Kromě zmíněných způsobů podání existují i méně používané alternativy, například skrze aplikaci EPO s ověřenou identitou či prostřednictvím e-mailu s uznávaným elektronickým podpisem. Elektronicky lze podat daňové přiznání v roce 2024 v prodloužené lhůtě až do 2. května. Pokud podává za podnikatele daňové přiznání pověřený daňový poradce, prodlužuje se tato lhůta do 1. července. Do stejných termínů je poté nutné uhradit případnou daň. Pokud by však OSVČ podala elektronicky daňové přiznání ještě před 2. dubnem (tedy v období, ve kterém se obecně podává daňové přiznání v papírové podobě), musela by současně do tohoto dřívějšího termínu uhradit daň a ztratila by nárok na prodloužené podání. (28)

Sociální pojištění

Pro živnostníky platí povinnost podávat každý rok tzv. „Přehled o příjmech a výdajích OSVČ“ příslušnému úřadu ČSSZ (zkratka pro „Českou správu sociálního zabezpečení“). Termíny podání se odvíjejí od období, ve kterém OSVČ či její daňový poradce podali daňové přiznání. V zásadě platí, že přehledy se podávají 1 měsíc po termínu, do něhož měla OSVČ podat daňové přiznání. Pokud by tedy OSVČ podala daňové přiznání v roce 2024 elektronicky do 2. dubna, přehled by pak musela zaslat úřadu ČSSZ do 2. května téhož roku. V prodloužené lhůtě stanovené pro elektronická podání by byl termín pro podání přehledu až 3. června, v případě podání daňovým poradcem pak 1. srpna. Způsoby podání existují dva, buďto elektronicky (například přes ePortál ČSSZ, datovou schránku nebo e-mail s elektronickým podpisem) či v papírové podobě. Uznávaný formát pro elektronické podání „Přehledu o příjmech a výdajích OSVČ“ je v současné době PDF. (29)

Smyslem podání přehledu o příjmech a výdajích je výpočet záloh na sociální pojištění, které se dělí v základu na dvě části, **důchodové a nemocenské**. Platba záloh na nemocenské pojištění je pro všechny OSVČ pracující v České republice dobrovolná a pro rok 2024 činí jejich výše 216 Kč (pro hlavní i vedlejší činnost). Pokud by si OSVČ tyto zálohy platila, měla by v případě nemoci od státu nárok na určitou kompenzaci příjmů. Platba záloh na **důchodové pojištění** je však na rozdíl od nemocenského pro všechny OSVČ vykonávající hlavní činnost povinná, pro OSVČ vedlejší je pak povinná jen za

podmínky, kdy její daňový základ vypočtený z příjmů přesáhne tzv. **rozhodnou částku**, stanovenou pro rok 2024 na 105 520 Kč. Pokud OSVČ vykonávající vedlejší činnost svým daňovým základem tuto částku nepřesáhne, **nemusí platit žádné zálohy** na sociální pojištění. Konkrétní výše ročního pojistného na důchodové pojištění pak obecně odpovídá 29,2% podílu z tzv. **vyměřovacího základu**, který aktuálně představuje 55% podíl ze základu daňového (v roce 2023 představoval tento podíl jen 50 %). Částka se zaokrouhuje na celé koruny směrem nahoru. Pokud je vypočtená výše **měsíční zálohy** (= roční vypočtené pojistné / počet měsíců, ve kterých OSVČ vykonávala samostatně výdělečnou činnost) nižší než stanovená **minimální měsíční záloha** pro daný rok, platí podnikatel po celý následující rok (tj. 12 měsíců) zálohy minimální. Pokud je naopak vypočtená měsíční záloha vyšší než minimální, platí podnikatel po celý následující rok zálohy vypočtené. Výše minimálních záloh se určuje odlišně pro OSVČ hlavní a vedlejší. Minimální měsíční zálohy se pro OSVČ vykonávající hlavní činnost stanovují jako 29,2% podíl z 30% části průměrné mzdy (tj. z minimálního vyměřovacího základu pro OSVČ hlavní), což pro rok 2024 odpovídá částce **3 852 Kč**. Minimální měsíční zálohy pro OSVČ vykonávající vedlejší činnost se pak stanovují jako 29,2% podíl z 11% části průměrné mzdy (tj. z minimálního vyměřovacího základu pro OSVČ vedlejší), což pro rok 2024 odpovídá částce **1 413 Kč**. V prvním roce podnikání není OSVČ vykonávající vedlejší činnost povinna hradit žádné zálohy. První případné zálohy (při překročení rozhodné částky) se jí z daňového základu vypočtou až ve druhém roce podnikání. Naproti tomu, OSVČ vykonávající hlavní činnost je povinna hradit zálohy na sociální pojištění v minimální výši již od prvního měsíce, ve kterém zahájila samostatně výdělečnou činnost.

(30)

Minimální vyměřovací základ a vyměřovací základ stanovený pro výpočet záloh na důchodové pojištění se tedy pro větší přehlednost (za rok 2024) vypočítá následovně:

- **Minimální vyměřovací základ (OSVČ hlavní) = (Průměrná mzda) * 0,3**
- **Minimální vyměřovací základ (OSVČ vedlejší) = (Průměrná mzda) * 0,11**
- **Vyměřovací základ = (Daňový základ OSVČ) * 0,55**

Celé výpočty (minimálních) měsíčních záloh na důchodové pojištění zobrazuje přehledněji následující tabulka:

Tabulka 2: Výpočty pojistného na důchodové pojištění pro rok 2024; Zdroj: Vlastní zpracování

	Vzorec	Průměrná mzda v roce 2024 v Kč	Záloha v Kč	Zaokrouhlená záloha nahoru na celé Kč
Roční pojistné na důchodové pojištění	(Daňový základ OSVČ) * 0,55 * 0,292			
Měsíční záloha na důchodové pojištění	(Roční záloha) / (Počet měsíců, ve kterých OSVČ vykonávala samostatně výdělečnou činnost)			
Minimální výše měsíčních záloh (OSVČ hlavní)	(Průměrná mzda) * 0,3 * 0,292	43 967	3 851,51	3 852
Minimální výše měsíčních záloh (OSVČ vedlejší)	(Průměrná mzda) * 0,11 * 0,292	43 967	1 412,22	1 413

Tabulka výše nabízí zjednodušený pohled na výpočty měsíčních záloh na důchodové pojištění OSVČ. Procentuální sazby potřebné k výpočtu záloh zde figurují jako koeficienty vyjádřené v desetinných číslech, pomocí kterých lze prakticky vypočítat výsledné zálohy. Například koeficient „0,292“ odpovídá 29,2% podílu z (minimálního) vyměřovacího základu.

V rámci nového vládního konsolidačního balíčku se budou zvyšovat procentuální sazby pro výpočet minimálního vyměřovacího základu potřebného k výpočtu důchodového pojistného, v důsledku čehož vzrostou i celkové odvody všech dotčených OSVČ. Následující tabulka zobrazuje plánované změny. (31)

Tabulka 3: Návrh odvodové zátěže OSVČ na důchodové pojištění v letech 2023-2026; Zdroj: mfcrcz

Rok	2023	2024	2025	2026
Procentuální sazba pro výpočet minimálního vyměřovacího základu z průměrné mzdy (činnost hlavní)	25 %	30 %	35 %	40 %
Procentuální sazba pro výpočet minimálního vyměřovacího základu z průměrné mzdy (činnost vedlejší)	10 %	11 %	?	?
Procentuální sazba pro výpočet vyměřovacího základu ze základu daňového (tj. podle skutečných příjmů)	50 %	55 %	55 %	55 %

Jak je z tabulky patrné, během let 2023-2026 je naplánováno zvyšovat procentuální sazbu pro výpočet minimálního vyměřovacího základu **z průměrné mzdy** vždy o 5 % za rok u činnosti hlavní, u činnosti vedlejší bylo zatím oznámeno pouze navýšení o 1 % v roce 2024. Konkrétní výše minimálních měsíčních záloh na důchodové pojištění se poté nemění a nadále se bude počítat jako 29,2% podíl z minimálního vyměřovacího základu. Obecný vyměřovací základ pro výpočet ročního pojistného podle příjmů se v roce 2024 zvýšil z 50 % na 55 % **z daňového základu** OSVČ. Samotné roční pojistné se poté i nadále bude počítat jako 29,2% podíl z vyměřovacího základu.

Zdravotní pojištění

Pro živnostníky platí povinnost podávat každý rok tzv. „Přehled o výši daňového základu OSVČ“ příslušné zdravotní pojišťovně. Termíny podání přehledu pro zdravotní pojišťovnu jsou shodné s termíny podání přehledu pro úřad ČSSZ. Přehled je možné podat do zdravotní pojišťovny buď fyzicky v papírové podobě na kterékoli její pobočce či elektronicky přes online formulář nebo datovou schránku. (32)

Účast na zdravotním pojištění je pro všechny OSVČ povinná, liší se pouze ve výši odváděných záloh. OSVČ vykonávající hlavní činnost jsou povinné hradit měsíční zálohy v minimální výši stanovené pro rok 2024 na **2968 Kč**. Pokud jsou jejich vypočtené zálohy vyšší než minimální, odvádějí zdravotní pojišťovně zálohy vypočtené. OSVČ vykonávající **vedlejší činnost nejsou povinné hradit** zdravotní pojišťovně **minimální zálohy**, ale **odvádějí zálohy poměrově** ze svých příjmů, respektive **ze svého daňového základu**. Obecná výše ročního pojistného na zdravotní pojištění odpovídá 13,5% podílu z 50% části daňového základu OSVČ (z tzv. **vyměřovacího základu**). Pro výpočet měsíčních záloh je třeba podělit roční pojistné počtem měsíců, ve kterých daná OSVČ vykonávala v uplynulém roce samostatně výdělečnou činnost. Takto vypočtené zálohy je poté OSVČ vykonávající vedlejší činnost povinna hradit zdravotní pojišťovně po dobu následujících 12 měsíců od podání přehledu, dokud jí nebude vypočtena v dalším roce nová výše záloh. Při podání každoročního „Přehledu o výši daňového základu OSVČ“ pak dojde k vyúčtování a OSVČ buď doplatí pojišťovně vzniklý nedoplatek na pojistné (v případě, že jsou nově vypočtené zálohy vyšší – tj. OSVČ nepokryla ze svých zaplacených záloh vypočtené roční pojistné), anebo získá nárok na vrácení přeplatku (v případě, že jsou nově vypočtené zálohy nižší – tj. OSVČ pokryla ze svých zaplacených záloh vypočtené roční pojistné a vznikl přeplatek). OSVČ vykonávající hlavní činnost mohou získat nárok na vrácení přeplatku pouze v případě, kdy hradili pojišťovně vyšší zálohy než minimální a v uplynulém roce si vydělali méně než v předchozím. **Zálohy v minimální výši pojišťovna podnikatelům nevrací**. Jejich výše odpovídá 13,5% podílu z poloviny průměrné mzdy (tj. z **minimálního vyměřovacího základu** pro zdravotní pojištění) a při výpočtu se částka zaokrouhluje na celé koruny směrem nahoru. V prvním roce podnikání není OSVČ vykonávající vedlejší činnost povinna hradit žádné zálohy. První případné zálohy se jí z daňového základu vypočtou až ve druhém roce podnikání. Naproti tomu, OSVČ vykonávající hlavní činnost je povinna hradit zálohy na zdravotní pojištění v minimální výši již od prvního měsíce, ve kterém zahájila samostatně výdělečnou činnost. (33)

Minimální vyměřovací základ a vyměřovací základ stanovený pro výpočet záloh na zdravotní pojištění se tedy pro větší přehlednost (pro rok 2024) vypočítá následovně:

- **Minimální vyměřovací základ** = (Průměrná mzda) * 0,5
- **Vyměřovací základ** = (Daňový základ OSVČ) * 0,5

Celé výpočty (minimálních) měsíčních záloh na zdravotní zobrazuje přehledněji následující tabulka:

Tabulka 4: Výpočty záloh na zdravotní pojištění pro rok 2024; Zdroj: Vlastní zpracování

	Vzorec	Průměrná mzda v roce 2024 v Kč	Výsledek v Kč	Zaokrouhlená záloha nahoru na celé Kč
Roční pojistné na zdravotní pojištění	(Daňový základ OSVČ) * 0,5 * 0,135			
Měsíční záloha na zdravotní pojištění	(Roční záloha) / (Počet měsíců, ve kterých OSVČ vykonávala samostatně výdělečnou činnost)			
Minimální výše záloh (hlavní činnost)	(Průměrná mzda) * 0,5 * 0,135	43 967	2 967,77	2 968

Tabulka výše nabízí zjednodušený pohled na výpočty měsíčních záloh na zdravotní pojištění OSVČ. Procentuální sazby potřebné k výpočtu záloh zde figurují jako koeficienty vyjádřené v desetinných číslech, pomocí kterých lze prakticky vypočítat výsledné zálohy. Například koeficient „0,135“ odpovídá 13,5% podílu z (minimálního) vyměřovacího základu.

1.5.3 Daňové povinnosti spojené s držbou a prodejem cenných papírů

Příjmy z prodeje cenných papírů se počítají do **ostatních příjmů** a jsou daněny podle platných zákonů České republiky o dani z příjmu. Od celkových příjmů za prodej cenných papírů si může subjekt odečíst náklady spojené s jejich pořízením a výsledné výnosy pak přičte k celkovému daňovému základu, tedy i k příjmům z podnikání, zaměstnání, pronájmu atp. Pokud je výsledný daňový základ subjektu nižší než 36násobek průměrné mzdy (pro rok 2024 se jedná o částku ve výši 1 582 812 Kč), sazba daně odpovídá 15 %. Jakákoli částka daňového základu nad tento limit je daněna progresivní sazbou daně čítající 23 %. Příjmy z prodeje cenných papírů jsou tedy daněny podle těchto sazeb. Existují však i případy, kdy jsou příjmy z prodeje cenných papírů od daně osvobozeny. V zásadě k této situaci může dojít ve dvou případech, pokud je splněn kterýkoli z následujících testů: (34)

- **Hodnotový test** – příjmy z prodeje cenných papírů nepřesáhly za zdaňovací období částku 100 000 Kč. Je však důležité zdůraznit, že se jedná o příjmy a nikoli pouze zisk. Pokud by tedy investor nakoupil akcie za 110 000 Kč a prodal je za 115 000 Kč, musel by již tyto příjmy v daňovém přiznání uvést a zdanit odpovídající zisk (tj. 5 000 Kč).
- **Časový test** – mezi nákupem a prodejem cenného papíru uběhla doba delší než 3 roky. Všechny cenné papíry, které splňují časový test, jsou od daní z příjmu osvobozeny a nemusejí se do daňového přiznání vůbec uvádět.

Příjmy z držby cenných papírů (dividendy, úroky z držby cenných papírů) se počítají do **kapitálového příjmu** a jsou daně rovněž základními daňovými sazbami, tedy 15 či 23 procenty podle výše daňového základu. Tuzemské dividendy jsou obvykle vypláceny v čisté výši, zahraniční pak bývají zdaněny platnou srážkovou daní konkrétní země. Aby se zabránilo dvojitému zdanění (v zahraničí a posléze v tuzemsku), existuje pro tyto účely tzv. „Smlouva o zamezení dvojího zdanění“, která opravňuje poplatníky k započítání daně zaplacené v zahraničí a následné adekvátní snížení daňové povinnosti v ČR. Pokud již sražená daň ze zahraničí činí 15 či více procent, nevzniká držitelovi cenného papíru povinnost platit další daň v ČR. Pokud by však srážková zahraniční daň byla nižší než česká, musel by investor zbylou daň doplatit až do výše české sazby. (34)

1.6 Hodnocení ekonomické efektivity investic

Dříve, nežli bude možné hovořit o metodách hodnocení efektivity investic, bude třeba vysvětlit některé důležité pojmy, které s touto problematikou neodmyslitelně souvisejí. Prvním z těchto pojmů je tzv. **alternativní náklad**, který představuje výnos z alternativní investice či investic, jež se ve stejnou dobu v dané ekonomice vyskytují. Tento náklad bývá označován rovněž jako **náklad obětované či nevyužití příležitosti** (opportunity cost), či jako **diskontní sazba**. Ačkoliv se diskontní sazba označuje stejně jako úroková sazba písmenem r , rozdíl mezi těmito pojmy je velice zásadní. Úroková míra je zpravidla dána nějakým subjektem či institucí (banka, spořitelna atp.), který investorovi poskytuje finanční prostředky, anebo který si je od investora půjčuje. Diskontní sazba je oproti tomu dána trhem a závisí na charakteru konkrétní investice. Prakticky se využívá například k určení (čisté) současné hodnoty. Díky této sazbě je investor schopen zhodnotit konkrétní investici a porovnat ji s jinými investičními možnostmi na trhu. (10)

Výše diskontní sazby není pevně daná a musí se stanovit pro každý typ investice individuálně. K jejímu určení slouží konkrétní metody, které mohou počítat například s výnosností investovaného kapitálu (oportunitními náklady kapitálu), mírou rizika spojenou s investováním a případně i cenovou hladinou. (35)

Dalším důležitým pojmem je **časová hodnota peněz**. Peníze představují veličinu, která díky existenci investičních alternativ a různým investičním možnostem neustále mění svou hodnotu v čase. Je tomu tak proto, že koruna vlastněná dnes může být investována a může přinést vlastníkovvi v budoucnu určitý výnos. Koruna obdržená za několik let má pro majitele nižší hodnotu z důvodu ušlých potenciálních výnosů z neuskutečněné investice. Její současná hodnota odpovídá snížené (diskontované) budoucí hodnotě o alternativní náklady. (10)

K určení současné hodnoty musí potenciální investor znát nejprve **hodnotu budoucí**, kterou lze v jednoduché podobě (při pouze 1 hotovostním toku) vypočítat dle Růčkové & Roubíčkové (10) pomocí následujícího vzorce:

$$FV = C_0(1 + r)^n$$

Kde:

- FV ... budoucí hodnota (Future Value)
- C_0 ... hotovostní tok v roce 0
- n ... počet let
- r ... úroková sazba

Výše uvedený vzorec pracuje se vstupní investicí, tj. hotovostním tokem v roce 0, který již představuje současnou hodnotu. Investovaná částka se poté zhodnocuje úrokovou sazbou r a za n let nabude hodnoty FV. Je důležité zmínit, že rok, v němž investor či analytik hodnotí investici, je vždy rokem 0.

Často užívanou modifikací budoucí hodnoty jednoduché je vzorec hojně užívaný v bankovníctví pro několikanásobné úročení, který vypadá takto:

$$FV = C_0 \left(1 + \frac{r}{m}\right)^{nm}$$

Kde: m ... počet úročení za rok

Tento vzorec počítá s úročením počáteční jistiny v kratších časových intervalech, nejčastěji měsících či dnech. Roční úroková sazba r je úměrně dělena počtem úročení za rok značeným m (12 měsíců, 365 dní atp.) a počet let n je jím naopak násoben.

Současná hodnota jednoduchá je poté v podstatě opakem budoucí hodnoty jednoduché. Namísto úročení počáteční částky se zde však jedná o zpětné úročení (odúročování) neboli diskontování. Současnou hodnotu jednoduchou je možné vypočítat dle Růčkové & Roubíčkové (10) podle následujícího vzorce:

$$PV = \frac{C_n}{(1 + r)^n}$$

Kde:

- PV ... současná hodnota (Present Value)
- C_n ... hotovostní tok v roce n
- n ... počet let
- r ... diskontní sazba (alternativní náklad)

Vzorec pro výpočet současné hodnoty v sobě obsahuje tzv. diskontní faktor DF (Discount Factor), který se obecně používá k odúročení, musí být vždy menší než 1 a vypadá takto:

$$DF = \frac{1}{(1 + r)^n}$$

Na základě výše zmíněných a vysvětlených pojmů je nyní možné pochopit následující vybrané *metody hodnocení efektivnosti investic*. V odborné literatuře se podle Synka a kol. (17) dělí na dvě skupiny:

- Metody statické – nepřihlížejí k působení faktoru času
- Metody dynamické – zohledňují působení faktoru času pomocí aktualizace (diskontování) všech vstupních výpočtových dat

1.6.1 Průměrná rentabilita investic

Tato statická metoda značená ROI (Return on Investment) považuje za investiční efekt zisk, podle něhož hodnotí výnosnost celé investice. Obecně lze podle rentabilitu (výnosnost) investice určit tímto vzorcem:

$$ROI = \frac{Z_r}{IN}$$

Kde:

- Z_r ... průměrný čistý roční zisk plynoucí z investice
- IN ... investiční náklady

Vynásobením ukazatele ROI číslem 100 lze posléze získat procentuální roční výnosnost dané investice. Vyjde-li rentabilita investice vyšší, než byla požadovaná míra výnosnosti, pak je možné považovat investici za výhodnou. (17)

1.6.2 Doba návratnosti

Doba návratnosti je další statickou metodou hodnocení efektivnosti investic. Její základní myšlenku vystihl Synek a kol. takto:

„Čím je kratší doba splacení, tím je investice výhodnější. Je samozřejmé, že doba splacení musí být kratší, než je doba životnosti investice.“ (17)

Dobou splacení/splatnosti/návratnosti se poté rozumí takové období (počet let, popř. měsíců), během kterého čistý cash flow plynoucí z investice přinese hodnotu odpovídající investičním nákladům. Výpočet je možné provést dvěma způsoby. V prvním případě, kdy jsou příjmy z investice každý rok

stejně, lze dobu splacení jednoduše vypočítat jako podíl investičních nákladů a ročního čistého cash flow takto:

$$DS = \frac{\textit{náklady na investici}}{\textit{roční cash flow}}$$

Pokud by například investiční náklady činily 200 tis. Kč a očekávané roční cash flow by představovalo 50 tis. Kč, doba splacení by poté trvala 4 roky (tj. 200/50).

Pokud jsou však v každém roce očekávány jiné výnosy, pak se doba návratnosti zjišťuje postupným přičítáním ročních částek čistého cash flow do té doby, než se kumulované částky cash flow rovnají investičním nákladům. Názorněji popisuje výpočet následující tabulka:

Tabulka 5: Příklad výpočtu doby splacení; Zdroj: Synek a kol., 2011

Rok	Čistý cash flow	Čistý cash flow kumulovaně
0	-200	-200
1	40	-160
2	60	-100
3	80	-20
4	60	40

Z tabulky je patrné, že ve čtvrtém roce dojde ke splacení investičních nákladů a na konci téhož roku bude již investor realizovat výnosy ve výši 40 tis. Kč. Současně z tabulky lze odvodit, že doba splatnosti musela trvat tři celé roky a určitou část roku čtvrtého. Tuto část je možné vypočítat pomocí trojčlenky jako podíl kumulovaného cash flow ze třetího roku (částka „-20“ v absolutní hodnotě) a celkového cash flow z roku čtvrtého (tedy roku, ve kterém došlo ke splacení). Výpočet by vypadal takto:

$$60 \dots 1 \text{ rok}$$

$$20 \dots x \text{ roku}$$

$$\frac{x}{1} = \frac{20}{60}; x = \frac{1}{3}$$

Výsledkem tohoto příkladu je tedy doba splatnosti odpovídající 3,33 roku. (17)

1.6.3 Diskontovaná doba návratnosti

Nevýhodou předchozí metody je skutečnost, že nereflektuje faktor času. Proto existuje diskontovaná doba splatnosti, která spočívá v úpravě jednotlivých hotovostních toků diskontováním alternativními náklady (diskontní sazbou). V praxi to tedy znamená, že veškeré peněžní toky nejprve diskontujeme na současnou hodnotu a poté vypočítáme diskontovanou dobu splacení. Logicky bude tato doba o něco delší než klasická doba splacení, protože čisté peněžní toky budou po diskontování nižší, a tudíž pokryjí veškeré investiční náklady později. (10)

1.6.4 Čistá současná hodnota

Metoda čisté současné hodnoty NPV (Net Present Value) pracuje s časovou hodnotou peněz a její konstrukce bere v potaz existenci alternativ, se kterými je výnosnost investice porovnávána. V praxi tedy říká, o kolik se daná investice vyplatí více oproti investici alternativní, například oproti vložení stejných finančních prostředků do spořicího účtu. K určení čisté současné hodnoty je nutné odhadnout očekávané budoucí peněžní toky a upravit je o diskontní sazbu. Stanovení této sazby je u každé investice individuální a závisí na více faktorech. Výpočet NPV v sobě rovněž zahrnuje investiční náklady, které se od diskontovaných peněžních toků odečítají. V praxi tedy NPV indikuje, kolik finančních prostředků diskontovaných na současnou hodnotu daná investice po odečtení všech investičních nákladů v budoucnosti přinese. (10)

Rozepsaný vzorec pro výpočet čisté současné hodnoty vypadá dle Růčkové & Roubíčkové takto:

$$NPV = C_0 + \frac{C_1}{1+r} + \frac{C_2}{(1+r)^2} + \dots + \frac{C_n}{(1+r)^n}$$

Kde:

- $C_{1,2, \dots, n}$... cash flow v roce 1, 2, ...n
- C_0 ... cash flow v roce 0 (investiční výdaj – bude zpravidla záporný)
- n ... počet let
- r ... diskontní sazba (alternativní náklad)

Výsledná hodnota čisté současné hodnoty sama o sobě napovídá o výhodnosti investičního projektu. Pokud vyjde NPV kladně, vyplatí se investici zrealizovat. Pokud by se rovnala nule, bylo by lhostejné, jestli investici potenciální investor uskuteční či jestli se rozhodne pro alternativní investici dostupnou na trhu. Pokud by však vyšla NPV záporně, investice by byla nevýhodná. Kladná výše čisté současné hodnoty je suma peněz, kterou investor získá navíc z konkrétní investice oproti investici alternativní. (10)

1.6.5 Vnitřní výnosové procento

Dalším ukazatelem hojně užívaným pro posuzování výhodnosti investic je vnitřní výnosové procento značené IRR (Internal Rate of Return). Vychází defacto z čisté současné hodnoty a pro jeho výpočet lze použít již známý vzorec užívaný k určení NPV. V tomto případě je však již hodnota NPV stanovena a jako neznámá vystupuje právě IRR, které ve vzorečku zastupuje diskontní sazbu neboli alternativní náklady. Základním předpokladem výpočtu IRR je skutečnost, že hodnota NPV je rovna nule. A právě výše diskontní sazby, pro kterou je NPV rovna nule, odpovídá výši vnitřního výnosového procenta. (17)

Matematicky lze výchozí vzorec pro výpočet IRR zapsat podle Synka a kol. takto:

$$NPV = \sum_{t=1}^n \frac{CF_t}{(1 + IRR)^t} - IN = 0$$

Kde:

- CF ... očekávaná hodnota cash flow v období t
- t ... počet období 1 až n
- n ... životnost investice
- IN ... náklady na investici

Z tohoto vzorečku je třeba vyjádřit IRR, k čemuž lze použít finanční funkce nadefinované v aplikacích tabulkových kalkulátorů, např. v aplikaci MS Excel k tomuto účelu slouží funkce zvaná „MÍRA.VÝNOSNOSTI“.

Při posuzování výsledné výhodnosti investice se poté porovnává vypočtené IRR s reálnou diskontní sazbou. Pokud je IRR vyšší než diskontní sazba stanovená pro danou investici, projekt je výhodný. V opačném případě se investici nevyplatí realizovat. V případě, kdy se IRR rovná alternativním nákladům, není investice ani výhodná a ani nevýhodná. Její realizace by přinesla investorovi stejné výnosy jako investice alternativní. (17)

2. Pasivní příjem a jeho tvorba

2.1 Aktivní vs pasivní příjem

Většina lidí v dnešní době disponuje pouze jedním zdrojem příjmu. Obvykle se jedná o takzvanou práci "od devíti do pěti", ve které lidé vyměňují svůj čas za určité množství peněz. Někdo dostává za jednotku času zapláceno méně, někdo více, záleží vždy na konkrétní práci a jejím aktuálním

ohodnocení. Jisté však je, že žádný člověk neoplývá neomezeným množstvím času, které by mohl za peníze vyměnit. Dříve či později každý narazí ve svém oboru na určitý peněžní limit, který lze už jen těžko překonat, neboť trh za jednotku času větší finanční ohodnocení nenabízí. Tímto nedostatkem se vyznačuje aktivní příjem, jehož zdrojem je jakékoli podnikání či zaměstnání, v němž člověk dostává zapláceno pouze tehdy, když skutečně pracuje. (36)

Pasivní příjem je přesným opakem. Jedná se o příjem, který člověk inkasuje i v případě, kdy aktivně nepracuje. Příkladem mohou být renty za pronájem nemovitostí, dividendy z akcií, připsané úroky na spořicíh účtech či provize z prodeje digitálních produktů. Téměř žádný pasivní příjem však není jen čistě pasivní. Minimálně k jeho vytvoření je nezbytné vynaložit určité počáteční úsilí či investovat nějaké finanční prostředky. Ve chvíli, kdy je pasivní příjem zajištěn, musí jeho majitel obvykle provádět už jen drobné aktivní úkony, například v podobě vystavování faktur, shánění nových nájemníků (v případě pronájmu nemovitostí) apod. I tyto úkony však může investor dále delegovat a učinit tak své vybudované pasivní příjmy čistě pasivními, obvykle za nějaké dodatečné náklady (odměna pro realitní kancelář, odměna pro účetní atp.). Vytvořením zdroje pasivního příjmu si investor zajistí pravidelné budoucí příjmy nezávislé na dalších aktivních úkonech. A čím více zdrojů pasivních příjmů si člověk vytvoří, tím více se přiblíží k finanční nezávislosti. (36)

Označením „*finanční nezávislost*“ se nazývá stav, kdy má člověk dostatečný příjem z vlastního majetku, z něhož dokáže žít naplněný život nezávisle na svých aktivních příjmech z práce či vlastního podnikání. (37)

Po pečlivém shrnutí veškerých dosavadních poznatků lze cestu k bohatství skrze pasivní příjmy popsat následovně. Nejprve člověk investuje svůj čas a finanční prostředky, aby si vytvořil první zdroj pasivního příjmu. Jakmile tak učiní, dojde k přetržení vazby mezi časem potřebným k jeho tvorbě a příjmem samotným, který se od tohoto okamžiku začne generovat nezávisle na majitelově přičinění. Ve chvíli, kdy je pasivní příjem bezpečně zajištěn, může se jeho majitel zaměřit na vytváření druhého zdroje. K tomu může současně využít finanční prostředky vygenerované zdrojem prvním, díky nimž je dosažení dalšího zdroje o něco dostupnější. V momentě, kdy si investor zajistí druhý zdroj pasivního příjmu, může začít budovat třetí, čtvrtý, pátý atd. S každým nově vzniklým zdrojem je pro člověka snazší získat zdroj další. A současně, s každým dalším zdrojem pasivní příjmy neustále rostou, díky čemuž se investor stává stále bohatším. Největší výhodou pasivních příjmů je skutečnost, že mohou, na rozdíl od platů zaměstnanců, růst téměř do nekonečna. Záleží pouze na člověku, kolik si jich za svůj život vybuduje.

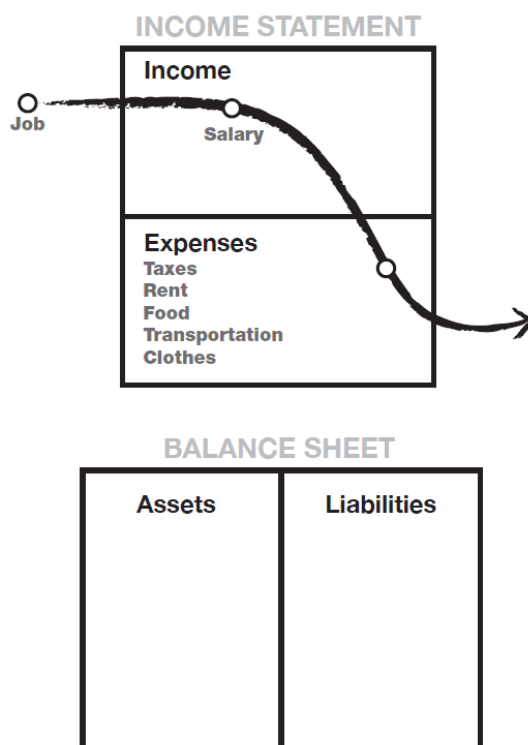
2.2 Tvorba pasivního příjmu

K vytvoření pasivního příjmu je nutné vlastnit určitý majetek, který je schopen generovat majiteli pravidelný příjem. Může se jednat o nejrůznější typy majetku od nemovitostí a cenných papírů až po duševní vlastnictví patentů či autorských práv. U některého majetku se však může stát, že pro majitele představuje závazek namísto zdroje příjmu. Příkladem takového majetku je například nemovitost, ve které majitel žije a za kterou splácí hypotéku. Je to sice majetek s potenciálem generovat zisk, avšak dokud za něj majitel platí více než získává, představuje pro něj závazek. Pokud má tedy investor v plánu vybudovat si pasivní příjem, musí se zaměřit na pořizování majetku, který mu přinese v budoucnu nějaký zisk. (38)

Robert Kiyosaki, autor bestselleru „Bohatý táta, chudý táta“, popsal finanční chování jednotlivých společenských tříd následovně:

Chudou třídu charakterizoval jako tu část obyvatelstva, jejíž příjem tvoří pouze plat či mzda, na které jsou absolutně závislí. Z tohoto příjmu platí své výdaje za základní životní potřeby – jídlo, ošacení, nájem a podobně. V bilanci chudého člověka se nevyskytují žádná aktiva generující zisk a ani žádné závazky. Chudý člověk si jen těžko sjedná hypotéku na bydlení, když ji nemá z čeho splácet. (38)

This is the cash-flow pattern of a poor person:

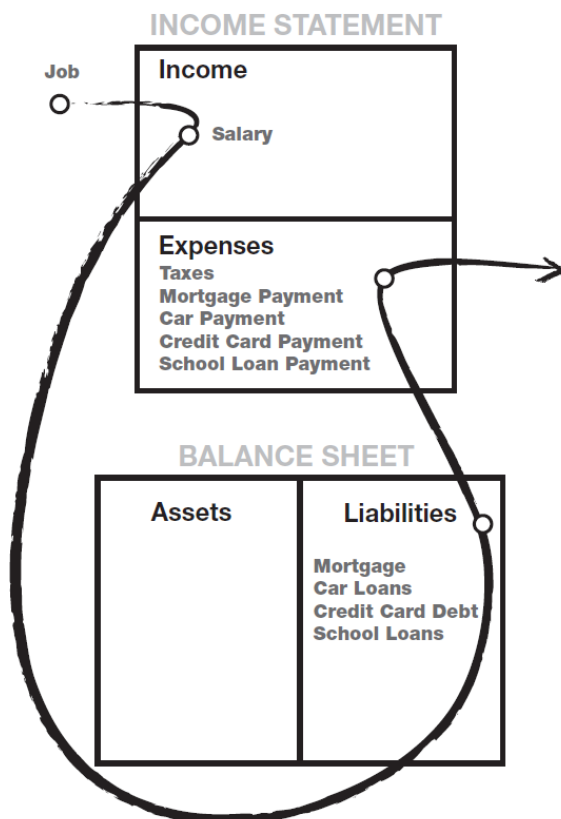

Obrázek 3: Diagram toku peněz chudého člověka; Zdroj: Kiyosaki, 2022

Na obrázku výše lze vidět schéma toku peněz chudého člověka. Z výkazu zisků a ztrát (anglicky „Income Statement“) je vidět, že jediným zdrojem příjmu chudého člověka je zaměstnání. Z tohoto příjmu poté chudý člověk zaplatí své výdaje (daně, nájem, potraviny, transport, oblečení) a nezbude mu již nic na pořizování aktiv či pasiv, proto je zobrazená rozvaha prázdná.

Střední třída podle níže zobrazeného schématu čerpá své příjmy rovněž z aktivního zaměstnání či podnikání, avšak výše těchto příjmů bývá podstatně vyšší než u obyvatelstva chudého. Díky tomu si lidé z této třídy mohou pořídit určitý majetek (například v podobě nemovitosti, ve které mohou bydlet, rodinného auta na splátky apod.), avšak ani ten obvykle nepředstavuje aktivum, které by majiteli slibovalo budoucí zisk. Pro střední třídu představuje spíše závazek, který i po svém splacení nadále připravuje svého vlastníka o peníze. Nemovitost časem chátrá, je třeba do ní investovat. Zároveň, pokud ji její majitel nepronajímá, nepřináší mu žádný zisk. Rodinné auto znázorňuje podobný případ, neboť se za něj neustále musí platit nejrůznější opravy, pojištění, technické kontroly atd. Cash-flow střední třídy tedy začíná aktivním příjmem, ze kterého je třeba uhradit měsíční závazky a výdaje za základní životní potřeby. Zbylé finance poté lidé obvykle uspoří a v budoucnu utratí za věci, které nutně nepotřebují, ale chtějí. (38)

This is the cash-flow pattern of a person in the middle class:

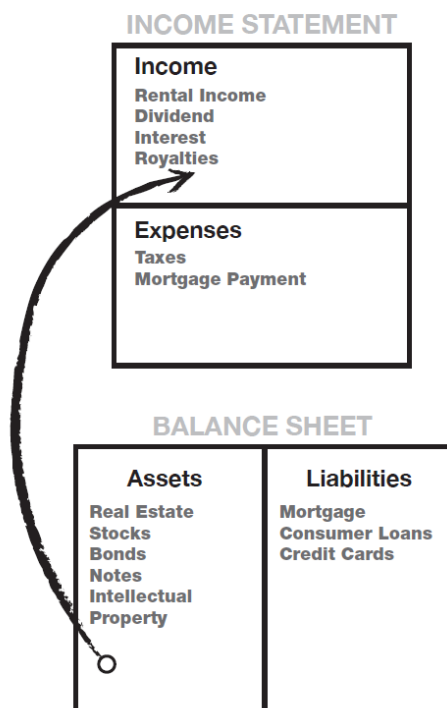

Obrázek 4: Diagram toku peněz člověka ze střední společenské třídy; Zdroj: Kiyosaki, 2022

Na obrázku výše lze vidět schéma toku peněz člověka ze střední třídy. Z výkazu zisků a ztrát je zřejmé, že zdrojem příjmu takového člověka je opět zaměstnání (popř. podnikání). Z tohoto příjmu poté člověk ze střední třídy nejprve uhradí své pravidelné výdaje plynoucí ze závazků, respektive pasiv (anglicky „liabilities“) v podobě hypotečních splátek, splátek za auto, splátek krátkodobých úvěrů z kreditní karty či splátek úvěru za studium (tento typ půjčky je běžnější spíše v zahraničí, např. v USA) a současně zaplatí své výdaje za základní životní potřeby, popř. nějaké nadstandardní výsady (zájezd k moři, kvalitnější mobilní telefony atp.). Rozdíl mezi chudým člověkem a člověkem ze střední třídy tedy spočívá v tom, že člověk ze střední třídy si může dovolit hradit více závazků. Stále však musí pracovat celý život, aby měl z čeho své výdaje splácet.

Poslední skupina obyvatelstva, bohatí, získávají peníze ze svého majetku, popř. z majetku, kterým disponují. K tomu, aby ze svých prostředků generovali zisk, používají mnohdy i cizí kapitál, který dokáží efektivně investovat. I oni však během svého života obvykle přicházejí k financím nějakým zaměstnáním či podnikáním, stejně jako střední třída. Odlišnost mezi nimi a lidmi, kteří ve střední třídě zůstávají navěky, spočívá však v jejich schopnosti zacházet s penězi. Namísto, aby utratili veškeré své doposud vydělané peníze za nepotřebné věci, raději je vhodně investují. Střední třída oproti tomu inklinuje k pořízování přepychových statků, aby vypadali zámožně, zatímco bohatí lidé si nejprve vybudují dostatečný majetek, který jim v budoucnu za přepychové statky zaplatí. (38)

This is the cash-flow pattern of a rich person:

Obrázek 5: Diagram toku peněz bohatého člověka; Zdroj: Kiyosaki, 2022

Na obrázku výše lze vidět schéma toku peněz bohatého člověka. Z výkazu zisků a ztrát vyplývá, že zdrojem příjmu takového člověka jsou již převážně aktiva schopná generovat příjmy. Mezi hlavní zdroje těchto příjmů patří podle schématu například nemovitosti, cenné papíry (akcie, obligace atp.) a intelektuální majetek. Z těchto zdrojů pak bohatý člověk hradí veškeré své závazky (hypotéku, spotřebitelské úvěry, úvěry z kreditní karty atp.) a výdaje na živobytí. Nemusí však již obvykle aktivně pracovat, aby mohl dostát svým závazkům. Sloupec aktiv generujících zisk je u bohatého člověka vyšší než sloupec závazků. Bohatý člověk je schopen pomocí svých investic zaplatit veškeré své výdaje, a ještě mu obvykle zůstane likvidita, kterou může dále investovat.

Kiyosaki popsal rozdíl mezi chudými, střední třídou a bohatými takto:

„The poor and the middle class work for money. The rich have money work for them.“ (38)

Tento výrok jen utvrzuje doposud uvedené poznatky. Bohatý člověk, který umí zacházet s penězi, je schopen „přimět“ každou svou peněžní jednotku, aby mu v budoucnu zajistila jednotky další. Získané peníze poté opět investuje a vytvoří si tak další zdroje pasivního příjmu. Díky procesu reinvestování získaných peněžních prostředků se bohatí lidé stávají stále bohatšími. (38)

Důležité je také zmínit, že bohatství není zaručeno pouze majetkem, ale především finančním vzděláním. Pokud prostý člověk z chudé nebo střední třídy náhle získá velký majetek, ať už prostřednictvím dědictví nebo výhry v loterii, obvykle o tento majetek brzy přijde, protože neví, jak zacházet s penězi. Na druhou stranu, člověk, který k bohatství dojde postupně vlastním úsilím a tvrdou prací, má velkou šanci si bohatství zachovat, neboť během své cesty „vzhůru“ nabude cenných zkušeností a získá určitou finanční gramotnost. (38)

Aktivům, která mohou generovat pasivní příjem, je věnována celá následující kapitola.

3. Vybrané zdroje pasivního příjmu

Spořicí účty

Spořicí účet je typ bankovního účtu, který obvykle nabízí vyšší zhodnocování vložených finančních prostředků než účet běžný. Jednotlivé banky poskytují individuální podmínky spoření, v zásadě se však úrokové sazby na spořicí účtech odvíjejí od aktuálně platných základních úrokových sazeb centrální banky. Výhodou spořicího účtu je vysoká likvidita uloženého kapitálu, který ve většině případů může věřitel z banky kdykoli vybrat. V současné době nabízejí spořicí účty velice lákavé výnosy z důvodu poměrně vysokých úrokových sazeb ČNB, které v posledních letech výrazně ovlivnila

prudce rostoucí inflace. Výše úročení se obvykle uvádí se zkratkou „p.a.“, odkazující na latinské označení „per annum“ neboli „ročně“. (39)

Aktuální přehled 3 nejlukrativnějších spořicíh účtů dostupných na českém trhu zobrazuje následující tabulka. (40)

Tabulka 6: Nejlepší spořicí účty k 12. dubnu 2024; Zdroj: peníze.cz

Banka	Název účtu	Maximální úrok p.a.	Omezení
Trinity Bank	Jarní Skvělý účet	6,08 %	Pro vklady do výše 250 000 Kč, pak se úrok sníží na 5,58 %
Partners Banka	Spořicí účet	6,03 %	Výše vkladu neomezena Podmínka: 5x za měsíc platit kartou (jinak klesne úrok na polovinu)
Max banka	Max spořicí účet	5,70 %	Pro vklady do výše 500 000 Kč, pak se úrok sníží na 5,6 %

Z výše uvedené tabulky je patrné, že v dubnu 2024 byly na českém trhu stále k dispozici velmi lákavé podmínky na spořicíh účtech, z nichž se pro vklady do 250 000 Kč ukázala jako nejlepší banka zvaná „Trinity Bank“.

Termínované vklady

Pod pojmem „termínovaný vklad“ se skrývá označení pro speciální typ spořicího účtu, který garantuje spořiteli fixní zúročení finančních prostředků po určitou dobu oproti závazku, že si spořitel vloženou jistinu z účtu po sjednanou dobu nevybere. V den splatnosti je pak spořiteli vyplacena celá jistina včetně úroků. Pokud by si spořitel nějaké prostředky z účtu před dobou splatnosti přece jen vybral, byl by mu od banky naúčtován poplatek závislý na konkrétních podmínkách banky. Termínované vklady se dále dělí na dva typy, a to **jednorázové** (bez obnovy), které jsou po době splatnosti vyplaceny zpět spořiteli, a **revolvingové** (s obnovou), které se po době splatnosti obnoví na stejnou dobu s úrokovou sazbou platnou v den obnovení. (41)

V současné době jsou vzhledem k očekávanému snižování úrokových sazeb termínové vklady na delší dobu fixovány s nižší úrokovou sazbou. Nejvýhodnější podmínky pro termínované vklady nabízejí aktuálně banky Creditas a Max banka. Přehled nabízených fixovaných úrokových sazeb u těchto bank pro různě dlouhá období zobrazuje následující tabulka. (40)

Tabulka 7: Nejvýhodnější termínované vklady k 12. dubnu 2024; Zdroj: peníze.cz

Délka vkladu	Úroková sazba p.a.				Omezení
	1 měsíc	3 měsíce	6 měsíců	1 rok	
Banka Creditas	5,3 %	5,1 %	4,6 %	4,0 %	Minimální vklad 5 000 Kč
Max banka	5,3 %	5,1 %	4,6 %	4,0 %	Minimální vklad 100 000 Kč
UniCredit Bank	5,0 %	4,5 %	4,0 %	3,5 %	Min. vklad 30 000 Kč, max. vklad 5 mil.

Z výše uvedené tabulky je patrné, že nejlepšími bankami na českém trhu poskytujícími nejlepší termínované vklady jsou Banka Creditas a Max banka. Výhodou první banky je nižší minimální vklad, což umožňuje pořízení termínovaného vkladu širšímu okruhu investorů.

Akcie

Jednou z nejdostupnějších možností vytvoření pasivního příjmu pro studenty představují investice na akciovém trhu. Hned na počátku je však potřeba vysvětlit, co to vůbec akciový trh je a jaké má případně silné a slabé stránky. Velice výstižně jej popsal D. Gladiš touto formou:

„Akciový trh jsou lidé. Lidé snaží se číst budoucnost. A právě tato typicky lidská vlastnost dělá z trhu dramatickou arénu, na které lidé prezentují a uplatňují své rozdílné názory, do které promítají své naděje a touhy, svůj strach, inteligenci i naivitu, sílu, slabost, své ideály i svou chamtivost.“ (12)

Z této definice je patrné, že akciový trh není dokonalý. Působí v něm různé síly, ať už se jedná o racionální investory, kteří jednají racionálně podle dostupných informací a na základě nich oceňují akcie, či investory iracionální, kteří provádějí své investiční transakce nahodile podle svého přesvědčení či pocitů a ovlivňují tak nepředvídatelně fundamentální hodnoty cenných papírů. Díky nedokonalosti akciového trhu existují názory o jeho neefektivnosti – tedy jinak řečeno, nelze se absolutně spoléhat na racionální predikce určující směr pohybu trhu. Pokud investor vychází z předpokladu, že akciový trh není dokonalý a nezaručuje trvalý rovnoměrný růst, může si určit investiční strategii, která tržních nedokonalostí využívá ve svůj prospěch a není závislá na tom, zda celkový trh aktuálně stoupá či klesá. Základní předpoklad takovéto strategie spočívá ve správném výběru akcií, jejichž cena se podstatně liší od své fundamentální neboli vnitřní hodnoty – tj. imaginární hodnoty akcie, která je nezávislá na tržním kurzu cenného papíru. Je totiž daleko snazší předpovědět budoucí vývoj hodnoty konkrétní akcie než předpovídat směr celého trhu. Pokud se tedy potenciální investor zaměří na nákup podhodnocených akcií, může v budoucnu přijít k lukrativním výnosům, které dokáží porazit inflaci a eventuálně překonat i nerovnoměrný růst trhu. (12)

Aby se však investor vyhl spekulacím, je třeba dodržovat určitá investiční pravidla. Existují dva naprosto klíčové principy, které je při výběru jednotlivých akcií možné uplatnit – tj. *diverzifikace* a tzv.

Margin of safety. První princip je poměrně srozumitelný již ze svého názvu, obecně se jedná o rozložení rizika vložením peněžních prostředků do různých typů investic, tedy například do akcií, obligací či jiných nástrojů peněžního trhu. Konkrétně u akciových investic diverzifikace spočívá ve vyváženém nákupu kupříkladu 20 akcií různých firem, namísto nákupu akcií pouze jednoho či dvou podniků celými dostupnými finančními prostředky. Výsledkem diverzifikace je menší dopad výkyvů cen jednotlivých akcií na portfolio investora. Co se principu *Margin of safety* týká, lze jej volně přeložit jako tzv. „bezpečnostní polštář“. Benjamin Graham, původce tohoto konceptu, jej považuje za velmi účinný nástroj, jakým lze zajistit bezpečnost investičních vkladů. Celá myšlenka spočívá v tom, že by investoři měli nakupovat akcie pouze tehdy, když je jejich aktuální tržní hodnota alespoň o 50 % nižší než jejich hodnota vnitřní. Rozdíl mezi těmito hodnotami představuje právě zmiňovaný bezpečnostní polštář, který musí být takto vysoký ze tří důvodů. Za prvé, stanovení vnitřní hodnoty akcie zahrnuje určité subjektivní prvky, a ne vždy se jí podaří určit správně. Za druhé, vnitřní hodnota akcie se v čase mění a její vývoj často není možné přesněji předvídat. A za třetí, čím větší *Margin of safety* ve svém portfolio investor má, tím větší může očekávat výnosy. To je logické, pokud by investor nakoupil dolary za 50 centů, vydělá pravděpodobně více, než kdyby je nakoupil za 80 centů. (42)

Zisky z prodeje akcií mohou být pro šikovné investory velice lákavé, nicméně pro účely tvorby pasivních příjmů by se investor měl zaměřit spíše na **akcie dividendové**, které odměňují své investory formou pravidelných výplat ze zisků společnosti. Výplata dividend však není bez rizika, firmy se mohou dostat do problémů a mohou výši dividend snížit či je nemusejí dočasně vyplácet vůbec. Jistou formu udržitelných dividend, které slibují investorům pravidelné rostoucí výplaty ze zisku, zaručují:

- **Dividendoví aristokraté** – jedná se o společnosti, které splňují následující podmínky:
 - Nacházejí se v indexu S&P 500
 - Více než 25 let po sobě zvyšují vyplácené dividendy
 - Akcie těchto společností splňují určité minimální požadavky na obchodní objem a likviditu
- **Dividendoví králové** – jedná se o společnosti, které splňují následující podmínky:
 - Nacházejí se v indexu S&P 500
 - Více než 50 let po sobě zvyšují vyplácené dividendy
 - Tržní kapitalizace těchto společností je vyšší než 3 miliardy dolarů

(43)

Jedna společnost může být současně dividendovým aristokratem i dividendovým králem. Mezi dividendové aristokraty patří v roce 2024 například společnosti Walmart (WMT), McDonald's Corp. (MCD) či Caterpillar (CAT). Mezi krále pak lze zařadit firmy Coca-Cola Co. (KO), 3M (MMM) či Abbvie (ABBV). (43)

Dluhopisy

Dluhopisy neboli obligace, popřípadě bondy, jsou cenné papíry, které zavazují emitenta (vydavatele dluhopisu) k vyplacení jistiny uvedené na dluhopisu společně s příslušným úrokem (kuponem) držitelům dluhopisu k určitému datu. S dluhopisy lze obchodovat na primárním trhu, kde investor půjčuje peníze přímo emitentovi (poprvé od něj dluhopis odkoupí), či na sekundárním trhu, kde lze s dluhopisy volně obchodovat. Dluhopisy jsou obecně považovány za méně rizikové než akcie, proto jsou oblíbené mezi konzervativnějšími investory. Podle typu emitenta se rozlišují:

- **Státní dluhopisy** – vyznačují se velice nízkým rizikem a garancí splacení dlužné částky společně s výnosy. V České republice jsou vydávány Ministerstvem financí.
- **Městské/municipální dluhopisy** – jsou emitovány místními samosprávami pro financování veřejných projektů.
- **Korporátní dluhopisy** – jsou vydávány společnostmi. Obvykle slibují vyšší výnosy než státní dluhopisy, ale s vyšším rizikem spojeným s možnou neschopností společnosti splácet dluh.

(44)

Podle doby splatnosti se dále dluhopisy dělí na **krátkodobé** (do 5 let), **střednědobé** (5 až 12 let) a **dlouhodobé** (více než 12 let). Typy úročení dluhopisů existují 3, a to:

- **Fixní úročení** – dluhopisy s pevnou úrokovou sazbou. Tyto dluhopisy jsou ideálním zdrojem pasivního příjmu, neboť slibují fixní odměnu pro majitele ve formě pravidelně vyplácených kuponů.
- **Proměnlivé úročení** – dluhopisy s proměnlivými kupony v závislosti na referenčních úrokových sazbách.
- **Nulový kupon** – dluhopisy, které nevyplácejí žádné úroky. Obchodují se za nižší cenu než nominální. Při splatnosti je emitent odkupuje za nominální cenu, výnos pro investora tedy představuje rozdíl mezi tržní a nominální cenou dluhopisu. Nulové kupony se také někdy označují jako **zerobondy**.

(44)

ETF fondy

ETF (Exchange-Traded Funds) jsou investiční nástroje, které lze volně přeložit jako burzovně/veřejně obchodované fondy. Jsou vydávány specializovanými finančními institucemi, které je současně spravují. Podkladovými aktivy těchto fondů mohou být například jednotlivé akcie, celé akciové indexy, obligace, komodity, měny atp. Výhodou investování do ETF fondů je vyšší diverzifikace portfolia spojená s nižším rizikem oproti nákupu jednotlivých investičních nástrojů. Další výhodou jsou nižší

poplatky oproti tradičním podílovým fondům. Investice do ETF fondů umožňují spekulace na růst i pokles hodnot podkladových aktiv. ETF fondy představují poměrně oblíbený finanční instrument, který může rovněž sloužit k tvorbě pasivních příjmů, neboť podkladová aktiva často zahrnují dividendové akcie či dluhopisy s vyplácenými kupony. (45)

Nemovitosti

Příliš studentů vysokých škol pravděpodobně nemovitosti nevlastní, avšak existují i jiné způsoby, jakými lze do nemovitostí investovat s menšími finančními prostředky. V zásadě tak lze učinit skrze dvě cesty, a to:

- **REIT (Real Estate Investment Trust)** neboli realitní investiční fondy. Jedná se o společnosti, které vlastní a spravují nemovitosti. REIT jsou volně obchodovatelné na burze a jsou charakteristické tím, že vyplácí majiteli dividendy obdobně jako dividendové akcie.
- **Crowdfundingové platformy:** Jedná se o zprostředkovatele, kteří spravují peníze vybrané od investorů a přiřazují je na konkrétní nemovitostní projekty. Investor si může zvolit, do jaké budoucí (ještě nedostavěné) nemovitosti investuje své finanční prostředky, za což mu je po dokončení stavebního projektu vyplacen podíl ze zisku při prodeji nemovitosti. Pokud nastanou během projektu komplikace, může se splatnost investice značně prodloužit. Výhodou investic do nemovitostí skrze crowdfundingové platformy je poměrně vysoká výnosnost. Na českém trhu jsou nejznámějšími platformami pro investování do nemovitostí „Ronda Invest“ a „Investown“. Obě platformy nabízejí v současné době roční výnosnost investic okolo 10 %, což je v porovnání se spořicími účty či termínovanými vklady velice lukrativní.

(37)

Digitální produkty

Mezi produkty vhodné k online prodeji patří například:

- Online vzdělávací kurzy formou audio či video záznamu (jazykové, finanční, zeměpisné atp.)
- E-knihy
- Audioknihy
- Aplikace

Výhodou takovýchto produktů je, že se dají po počáteční investici prodávat opakovaně znovu a znovu bez dalšího většího úsilí. Míra další investice, například do marketingu, je poté čistě na investorech. Buď investor zvolí čistě pasivní přístup a více se o digitální produkt nestará, anebo investuje svůj čas a finanční prostředky do propagace daného produktu a zvýší tak potenciálně své budoucí výnosy. (37)

Affiliate marketing

Pasivní příjem generovaný pomocí tzv. affiliate (provizního) marketingu je tvořen ve chvíli, kdy zákazník přes nějaký jedinečný odkaz směřující na stránky inzerenta provede tzv. konverzi, kterou může být dokončený nákup zboží, odběr newsletteru či pouhé zobrazení reklamního prvku. Ve chvíli, kdy dojde ke konverzi, inkasuje tzv. partner, který promoval inzerentův produkt, určitou finanční kompenzaci. Sdílení odkazů může partner uskutečňovat například skrze sociální sítě (Instagram, Facebook), vlastní webové stránky, blog apod. (37)

Sdílení majetku

Dalším zdrojem pasivních příjmů může být pronájem majetku, který majitel vlastní a plně nevyužívá. Student vysoké školy obvykle ještě nevlastní nemovitost, avšak existují i jiné formy sdílení majetku. Tou nejdostupnější může být například umístění reklamy na osobní auto, což představuje poměrně slušný zdroj pasivního příjmu. Stejně tak má majitel vozu možnost své auto pronajmout v době, kdy jej aktivně nevyužívá. Pokud student již vlastní nějakou nemovitost, může zvážit pronájem nevyužitého prostoru dalším osobám například přes Airbnb. (37)

PRAKTICKÁ ČÁST

4. Investice do audioknihy

Pro svou praktickou část jsem se rozhodl vytvořit vlastní zdroj pasivního příjmu ve formě prodeje digitálního produktu. Díky svému působení v nakladatelství Kanopa s.r.o. na pozici zvukaře jsem získal určitý přehled o celém procesu tvorby audioknih a po čase jsem se rozhodl na své náklady vydat audioknihy vlastní. Již od počátku loňského roku jsem na jejím vydání usilovně pracoval a na sklonku šestého měsíce se mi skutečně podařilo vydat audioknihy podle předlohy Maurice Leblanca s názvem „Osm úderů hodin“, která vypráví několik příběhů slavného francouzského lupiče gentlemana v podání zkušeného českého herce a dabéra Václava Knopa. V této části bakalářské práce se zaměřím na detailní popis procesu vydání audioknihy od počátku do konce a pomocí vybraných ekonomických metod posoudím výhodnost celé investice, kterou současně porovnám s alternativním vložením počátečních prostředků na spořicí účet. Celá analýza bude provedena ve třech scénářích, tj. v pesimistickém, realistickém a optimistickém odhadu budoucího vývoje prodejů elektronických rozmnoženin.

4.1 Náležitosti potřebné k vydání audioknihy a proces její tvorby

4.1.1 Právní forma podnikání

Aby se vůbec dalo hovořit o vydání audioknihy studentem vysoké školy, je potřeba nejprve uvést konkrétní podmínky, při jakých lze takového úkonu docílit. V první řadě musí být student osobou způsobilou k podnikání. Nejjednodušší variantou je založení živnostenského oprávnění (dříve živnostenského listu), které podnikatele opravňuje k mnoha podnikatelským činnostem zahrnujícím mimo jiné i prodej elektronických produktů. Konkrétně pro tyto účely stačí živnost volná.

4.1.2 Výběr knižní předlohy

Nyní se podívejme na veškeré potřebné úkony, které musíme podniknout, abychom si byli schopni vydat vlastní audioknihy. Úplně na počátku musíme vybrat správnou knižní předlohu, kterou později převedeme do mluveného slova. Je dobré vybrat takový titul, jemuž věříme a máme naději, že o něj bude zájem. Při výběru bychom měli vzít v úvahu konkurenci a ověřit si, jestli už stejný titul nenamluvil v našem jazyce někdo jiný. Pokud ne, můžeme audioknihy bez starostí vydat a budeme mít monopolní výhodu. Pokud ano, máme v zásadě dvě možnosti. Buď se smíříme s tím, že konkurenční audioknihy už nelze překonat a naši novou verzi by pravděpodobně nikdo neposlouchal, anebo se ji pokusíme nahrát lépe a poutavěji. Rozhodneme-li se pro druhou možnost, můžeme

zákazníky nalákat například na populárního interpreta s osobitým hlasem. Zajímavé by bylo také vytvořit audioknihu ve stylu rozhlasové hry, v níž každé postavě propůjčuje svůj hlas jiný herec, avšak tato alternativa je poměrně nákladná. Možností, jak zaujmout, je samozřejmě více a záleží jen na vydavateli, kolik finančních prostředků se do audioknihy rozhodne investovat. Podaří-li se mu však vytvořit zajímavé dílo, které předčí všechny své předchozí verze, může mu stále přinést znamenité výnosy, i přestože byla jeho knižní předloha již několikrát zdramatizována.

4.1.3 Autorská práva

Dalším kritériem při výběru vhodného titulu jsou autorská práva. Ceny těchto práv jsou velice individuální, záleží na konkrétním titulu a jeho autorovi, popřípadě překladateli. Nejlevnější variantou jsou tituly od českých autorů, kteří jsou již více než 70 let po smrti. Na takové tituly totiž není nutné shánět autorská práva a můžeme je použít pro účely audioknihy zcela zdarma. Obdobně by tomu bylo u titulů od zahraničních autorů s českými překladateli v případě, že by autor i překladatel byli po smrti déle než 70 let. (46)

Druhou nejlevnější variantou jsou pak tituly od zahraničních autorů s vypršelymi majetkovými právy, kdy je však stále potřeba sehnat autorská práva od překladatelů. Pro tuto variantu jsem se rozhodl i já výběrem knihy „Osm úderů hodin“. Autor této předlohy, Maurice Leblanc, zemřel v roce 1941, a nebylo tudíž nutné řešit autorská práva. U autorských práv na překlad tomu však bylo jinak a musel jsem uzavřít s panem překladatelem Jiřím Žákem tzv. „Smlouvu o poskytnutí licence“, abych mohl jeho dílo užít pro tvorbu své audioknihy. Obecně jsou k získání takové smlouvy dvě cesty. Buď přímou komunikací s překladatelem/autorem, anebo skrze agenta či agenturu, která uzavření smlouvy zprostředkovává. Autory obvykle zastupuje nějaký agent, který vyřizuje veškeré smlouvy mezi autorem a případnými nabyvateli autorských práv. Větší zahraniční agenti mívají i své zastupitele v cizích zemích, se kterými teprve komunikují lokální vydavatelé. Příkladem takových agentů jsou Kristin Olson či Andrew Nurnberg. Překladatelé však obvykle nemívají své agenty, ale jsou zastoupeni konkrétní agenturou. V České republice tuto funkci zastává například divadelní, literární a audiovizuální agentura zvaná DILIA. Výhodou komunikace přes tuto agenturu je poměrná jednoduchost vyřízení celého procesu a garance správnosti všech náležitostí smlouvy, což je více než vhodné pro nezkušené vydavatele. Jistou nevýhodou jsou pak podmínky této agentury, které zavazují vydavatele například k zaplacení nevratné zálohy pro překladatele, kterou mnohdy překladatel ani během trvání smlouvy nevyčerpá. Odměna pro překladatele totiž funguje tak, že vydavatel každé pololetí pošle agentuře přehled o prodeji s vypočtenou odměnou pro překladatele, čítající 7 % z celkového vydavatelova zisku nabytého v daném pololetí. Tento obnos poté DILIA odečte ze zaplacené zálohy a pošle jej překladateli. V případě, že se záloha vyčerpá, musí vydavatel doplatit

každé další pololetí ze svého zisku vypočtený podíl pro překladatele agentuře, která jej následně přepoše překladateli. Smlouva od agentury poskytuje práva obvykle jen na omezenou dobu, během které se může stát, že se záloha vůbec nevyčerpá. Tento scénář pravděpodobně nastane i v mém případě, neboť mi byla výše zálohy stanovena na 8 650 Kč. Pokud bychom vzali tuto sumu jako 7 % z celkově možného výdělku krytého zálohou a vypočítali bychom odpovídajících 100 %, dostali bychom částku čítající přibližně 123 571 Kč, tedy maximální zisk krytý zálohou. A pokud vezmeme v potaz i dobu trvání licence, podle mé smlouvy 5 let, je poměrně nepravděpodobné, že se záloha umoří, neboť takové zisky nepřipadají na základě dosavadních prodejů v úvahu. Celková odměna pro překladatele bude tedy v mém případě s největší pravděpodobností představovat více než 7 % z celkového budoucího zisku. Tyto podmínky však byly předmětem pouze mé smlouvy a nelze je považovat za standardní. Každý vydavatel si může zjednat podmínky individuálně, pokud se na nich samozřejmě všechny strany dohodnou. Jinou cestou je poté přímé uzavření smlouvy s překladatelem/autorem mimo jakoukoliv agenturu, což obvykle umožňuje o něco výhodnější stanovení podmínek, například uzavření smlouvy na dobu neurčitou či odměňování podílově z reálného výdělku bez nutnosti předplacení zálohy. U licenčních smluv s autory se obvykle počítají odměny rovněž podílově, avšak procento jejich podílu bývá podstatně vyšší. U současných autorů může provize dosahovat okolo 25 % z celkového zisku, záleží však vždy na konkrétním titulu a autorovi, jaké podmínky si stanoví. Pokud by se chtěl vydavatel pravidelnému placení provize vyhnout úplně, lze se dohodnout například s překladatelem na jednorázové odměně. Níže je názorná ukázka z mé licenční smlouvy.

1. Nositel práv poskytuje touto smlouvou nabyvateli svolení k zaznamenání díla v provedení výkonným umělcem Václavem Knopem na zvukový záznam a oprávnění (licenci) k výkonu práva zaznamenané dílo užit těmito způsoby
 - a) rozmnožováním zaznamenaného díla v podobě zvukové rozmnoženiny v elektronické podobě, a sdělováním zaznamenaného díla, resp. elektronických rozmnoženin veřejnosti způsobem dle § 18 odst. 2 autorského zákona, tj. tak, že kdokoli může mít k zaznamenanému dílu přístup na místě a v čase podle své vlastní volby zejména počítačovou nebo obdobnou sítí, **a to tzv. downloadingem** (tzn. koncový uživatel může zaznamenané dílo sdělované on-line trvale uložit)

2. Rozsah poskytnuté licence dle odst. 1 písm. a) tohoto článku:

bližší specifikace rozmnoženin	zvukové rozmnoženiny v elektronické podobě
množstevní rozsah licence	2.000 ks (slovy:-dva-tisíce-kusů-) elektronických rozmnoženin
územní rozsah licence	území celého světa
časový rozsah licence	do 31.12.2027. Po uplynutí této lhůty nelze dále zaznamenané dílo sdělovat veřejnosti.
Licence je poskytnuta jako	nevýhradní
Nabyvatel je oprávněn práva z licence poskytnout třetí osobě (podlicence). Nabyvatel není oprávněn práva z licence na třetí osobu postoupit.	

Obrázek 6: Úryvek z licenční smlouvy k titulu „Osm úderů hodin“; Zdroj: Vlastní uzavřená smlouva s panem Jiřím Žákem

4.1.4 Výběr vhodného interpreta

Předpokládejme, že jsme si již vybrali potenciálně lukrativní titul a získali k němu licenční práva. V dalším kroku se musíme rozhodnout, jakého interpreta si najmeme k nahrání své audioknihy. Je dobré vybrat někoho, kdo již má s načítáním audioknih nějaké zkušenosti. Pokud žádné české herce neznáme, můžeme se inspirovat u konkurenčních audioknih a vybrat si hlas, s nímž budeme spokojeni. Dále potřebujeme kontaktovat nějaké nakladatelství či studio, se kterým se dohodneme na vytvoření audioknihy. Nakladatelství mají tu výhodu, že disponují četnými kontakty na české herce a neměl by pro ně tudíž být problém zprostředkovat nahrání celé audioknihy. Cena za tuto službu v sobě zahrnuje honorář interpreta, práci zaměstnanců a pronájem studia. Já osobně jsem měl výhodu v tom, že jsem pracoval v nakladatelství Kanopa na pozici zvukaře, a nebylo pro mě tudíž obtížné domluvit se s panem Václavem Knopem na načtení mého titulu, přičemž jsem současně ušetřil za práci zaměstnanců, neboť jsem si celou audioknihu nahrál sám a následně zeditoval. K úpravě zvukového záznamu jsem využil program „Pro Tools Studio“, jehož měsíční pronájem v současné době stojí 29,99 amerických dolarů. Tento program jsem využíval nejprve ve studiu pro náběr audiozáznamu, což se promítlo v ceně pronájmu studia, a poté v domácích podmínkách k následné editaci, pro níž jsem využil první měsíc zkušební verze programu zdarma. Fotografie níže zobrazují studio Kanopy s.r.o., konkrétně režijní a nahrávací místnosti.

Obrázek 7: Pohled do zákulisí studia nakladatelství Kanopa s.r.o.; Zdroj: Vlastní pořízení fotografie ve studiu Kanopy

Na obrázku výše je vidět místnost zvaná „režie“, ve které pracuje zvukař a režisér. Oba poslouchají čtení interpreta z vedlejší nahrávací místnosti skrze studiové monitory (laicky řečeno „reprobedny“) a kontrolují, zdali je výsledný záznam v pořádku po technické i dramaturgické stránce. Zvukařovo místo je na této fotografii po levé straně u většího monitoru a mixážního pultu, zatímco režisér dohlíží na celý proces nahrávání z notebooku s otevřenou knižní předlohou v PDF a komunikuje s interpretem skrze přistavený mikrofon.

Obrázek 8: Český herec Václav Knop při práci v nahrávacím studiu; Zdroj: idnes.cz

Na obrázku výše je český herec Václav Knop, zakladatel nakladatelství Kanopa s.r.o., při práci v nahrávacím studiu. Nasazená sluchátka slouží ke komunikaci se zvukařem, popřípadě režisérem. Zkušení herci kvalit Václava Knopa režiséra nepotřebují. Naproti herci je přibližně v úrovni úst a vzdálenosti okolo 30-40 cm přistaven mikrofon a těsně před ním tzv. „pop filtr“, který potlačuje případné nežádoucí zvuky vzniklé vyřčením explozivním hlásek a slabik, způsobujících prudké nárazy vzduchu do mikrofonu. Přímo před hercem je stojan pro pohodlné uložení knižní předlohy.

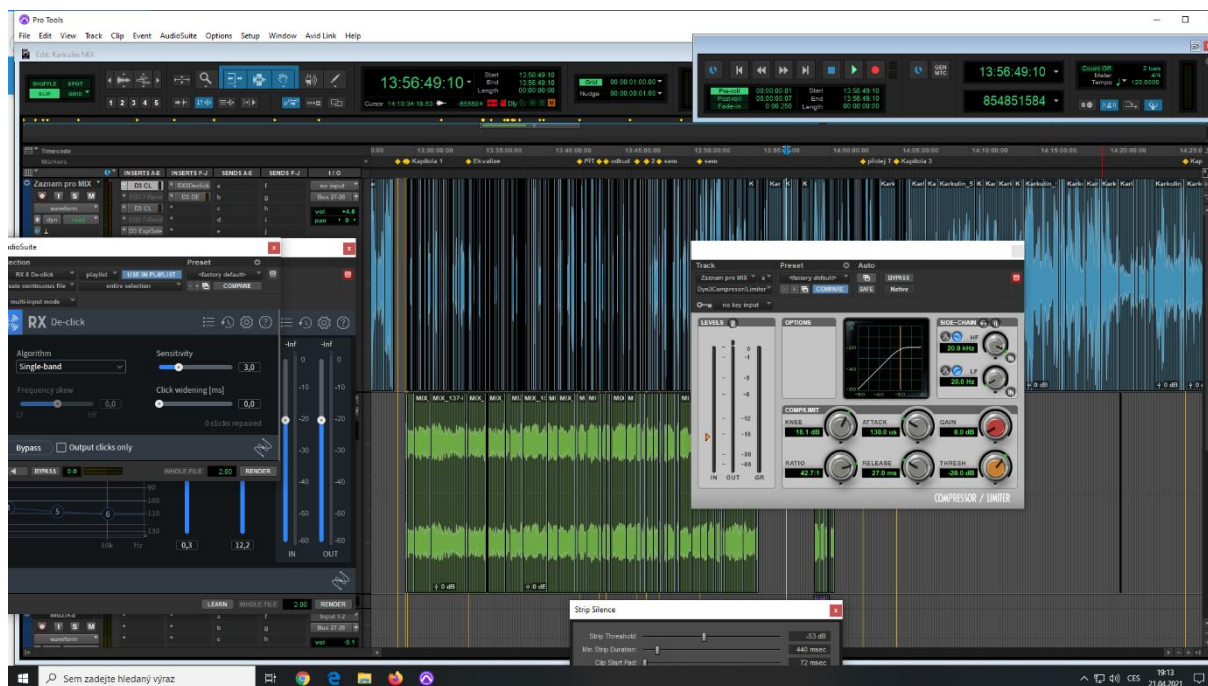
4.1.5 Proces nahrávání audioknih

Vraťme se však ještě do studia a podívejme se, jak probíhá tvorba zvukového záznamu. Ze své zkušenosti mohu celý proces nahrávání audioknihy popsat takto. Nejprve je potřeba obstarat si knižní předlohu pro herce, který z ní bude číst. Vhodnější je pro tyto účely zvolit e-knihu, neboť načítání z obrazovky nevyrušuje během nahrávání tak, jako obracení stránek fyzické knihy. Podle délky knižního titulu se poté stanoví předpokládaný počet nahrávacích frekvencí nutných k dokončení audioknihy, což současně zahrnuje časové možnosti herce a jeho tempo čtení. Pokud například herec může navštívit studio dva dny v týdnu, pokaždé na 4 hodiny, a současně víme, že za 1 návštěvu je schopen přečíst určitý počet stránek textu, můžeme stanovit předběžnou dobu trvání celého

nahrávání. Konkrétní frekvence pak ve studiu probíhá tak, že v jedné nahrávací místnosti s mikrofonem čte interpret knížku a ve vedlejší zvukově oddělené místnosti, v tzv. režii, kontrolují zvukař a režisér správný průběh nahrávání. Zvukař se zaměřuje na technickou stránku záznamu a v případě výskytu nějakého problému musí nahrávání zastavit a najít vhodný stříh pro plynulé navázání zvukové stopy. Problémy obvykle představují různé nežádoucí zvuky, jako jsou rány, šumy či kručení v žaludku, které se později ze záznamu špatně vystřihují, zejména jsou-li obsaženy ve slovech. Přítomný režisér se poté zaměřuje na dramaturgickou stránku záznamu, tedy na vhodný herecký projev a dodržení významu původní knižní předlohy. Přítomnost režiséra není nezbytně nutná, jeho funkci dokáže do velké míry nahradit i zkušený zvukař, avšak výsledný záznam bývá kvalitnější, je-li ve studiu přítomen. Pro svou audioknihu jsem zastal funkci zvukaře i režiséra, což obnášelo kontrolovat záznam po technické stránce a současně sledovat knižní předlohu, aby byla správně interpretována. Výsledkem byl záznam o délce 8 hodin a 8 minut, což shodou okolností poměrně hezky odpovídalo i názvu knihy „Osm úderů hodin“. Výsledný tzv. „raw“ náběr bylo následně ještě potřeba finálně upravit.

4.1.6 Úprava zvukového záznamu

Nyní se podívejme blíže, co úprava tzv. „syrového“ záznamu ze studia obnáší. V prvním kroku je třeba záznam vyčistit od veškerých zvuků, které v něm nemají co dělat a působí pro posluchače rušivě. Takovými zvuky jsou například již zmíněné nežádoucí šumy, rány, žaludky apod., které byly například v pauzách mezi slovy/věťami a nebylo kvůli nim nezbytné při náběru přerušovat nahrávání. Kdyby zvukař zastavoval záznam při každém, byť jen sebemenším problému, trvalo by audioknihu nahrát opravdu dlouho. Program Pro Tools navíc nabízí mnoho užitečných nástrojů, pomocí kterých lze záznam kvalitně vyčistit. Jeden takový nástroj (anglicky plugin) například ztišuje rušivé zvuky mezi slovy, jiný zase potlačuje/kompresuje všechny zvuky s hlasitostí nad určitou úroveň nastavenou zvukařem. Výsledkem je pro uši daleko příjemnější mluvené slovo bez rušivých elementů, které by posluchače zbytečně vytrhovaly z děje. Po dokončení estetických úprav celého záznamu je dále potřeba vytvořit jednotlivé kapitoly a přidat k nim případně nějakou muziku či zvukové efekty, které učiní audiozáznam zajímavějším. Pro legální použití takových zvuků je opět potřeba vlastnit určitou licenci na jejich užití pro komerční účely. Existuje mnoho webových stránek, které takové licence poskytují, obvykle ve formě měsíčního předplatného. Po dobu placení pak může uživatel z jejich databáze využívat vybrané zvukové stopy dle libosti. Tato cesta se však vyplatí spíše větším vydavatelům, pro drobné vydavatele je schůdnější zakoupení konkrétního zvukového záznamu natrvalo či využití zvukových stop, které jsou kompletně zdarma. Zmíněnou poslední možnost jsem využil i já pro svou audioknihu a minimalizoval jsem tak své náklady. Výsledná kombinace veškerých zvuků, muziky a mluveného slova se nazývá „mix“.

Obrázek 9: Náhled do programu Pro Tools; Zdroj: Vlastní zpracování

Na obrázku výše je vidět náhled do programu Pro Tools. V horní části je vidět upravovaná monofonní (jednakanálová) stopa nahraného záznamu. Pod ní se nachází stereofonní (dvoukanálová) stopa, která představuje výsledný vyčištěný a upravený mix. Černé čáry znázorňují jednotlivé stříhy a úpravy v záznamu. Viditelná zobrazená okna ukazují konkrétní pluginy.

4.1.7 Export zvukových stop

Ve chvíli, kdy máme záznam hotový a máme vytvořené jednotlivé kapitoly, musíme je finálně exportovat. Pokud jsou moc dlouhé, měli bychom je ještě rozdělit na několik částí, přičemž ideální délka každé z nich by měla být přibližně 30 minut. Nechávat příliš dlouhé zvukové stopy není pro uživatele přívětivé z důvodu horší orientace v audionahrávkách. V dlouhém zvukovém záznamu by totiž posluchači na mobilních zařízeních hledali svá poslední místa poslechu velmi obtížně. Ještě před finálním exportováním je důležité ponechat na konci každé kapitoly cca 2 vteřiny studiového ticha, aby byla zajištěna plynulost poslechu a návaznost mezi přehrávanými kapitolami. Takto připravené kapitoly následně můžeme exportovat v požadovaném formátu obecně uznávaném distributory, tj. MP3 s přenosovou rychlostí 128 kbps (kbit/s).

4.1.8 Tvorba audioknižní obálky

Jednou z posledních náležitostí každé audioknihy je obálka, která bude produkt do velké míry reprezentovat. Pro její vytvoření můžeme buď využít služeb profesionálních grafiků, anebo můžeme zvolit levnější možnost, v dnešní době velice populární, a vytvořit si obálku pomocí umělé inteligence.

Právě druhou variantu jsem pro svou audioknihu využil i já a nechal jsem si tak za nulové náklady vygenerovat obálku, kterou jsem následně podle potřeby upravoval ve volně dostupném grafickém programu zvaném GIMP. Obrázek vytvořený umělou inteligencí bylo potřeba vylepšit a lehce pozměnit, aby odpovídal standardům audioknižní obálky. Velmi důležitou součástí tvorby byl správný výběr vhodného písma a poutavě vyhlížejícího textu. Výsledek mé práce můžete vidět níže.

Obrázek 10: Obálka k audioknize „Osm úderů hodin“; Zdroj: Vlastní zpracování

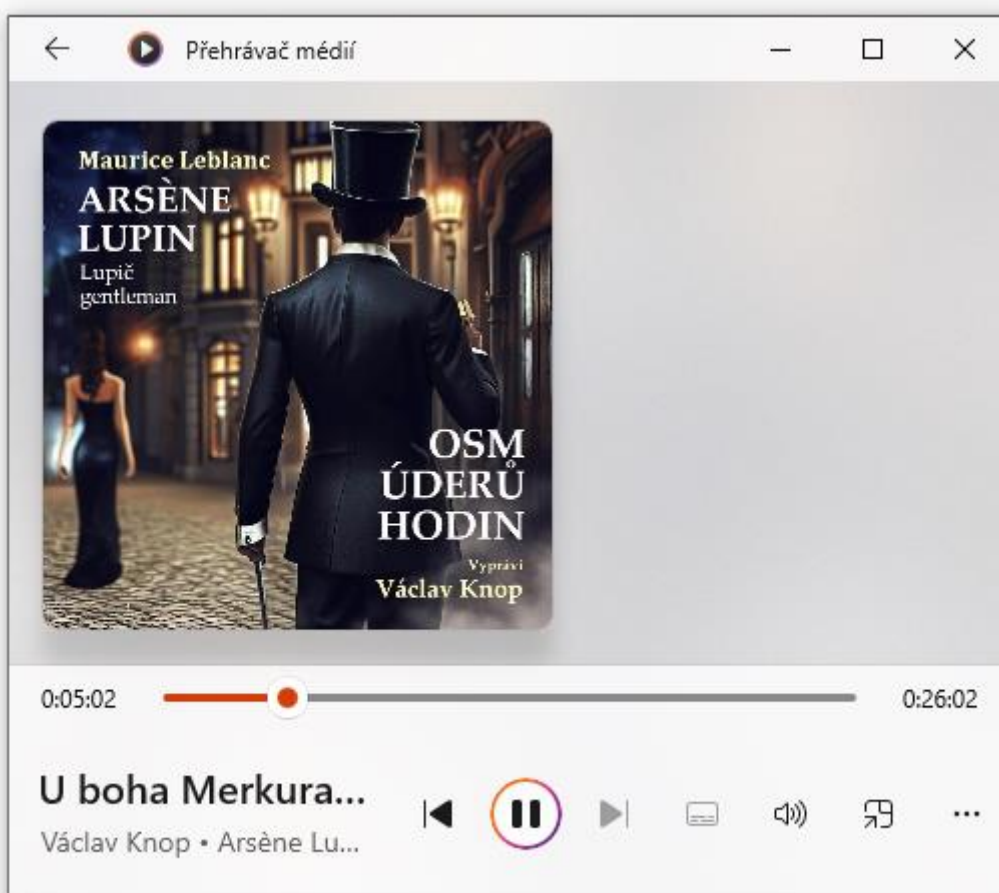
4.1.9 Implementace metadat

V tuto chvíli se tedy nacházíme ve fázi, kdy máme vyexportované veškeré zvukové stopy a máme k nim současně k dispozici i vizuální interpretaci audioknihy v podobě hotové obálky. Zbývajícím krokem k dokončení díla je implementace veškerých metadat do zvukových souborů. Jako metadata označujeme soubor informací a dat vázaných a odkazujících na jeden konkrétní celek, v případě audioknihy je takovým celkem míněna každá jednotlivá zvuková stopa. (47)

Součástí metadat audioknihy by měla být grafická obálka a nejdůležitější informace o zvukové stopě, tj. název a číslo stopy, nadpis kapitoly, název alba (audioknihy), interpret, rok vydání, žánr, popřípadě jméno vydavatele atp. Je dobré nazývat zvukové stopy nejprve řadovým číslem ještě před označením kapitoly, aby se po stažení uživatelem do přehrávacího zařízení všechny stopy chronologicky seřadily. Pro svou knihu jsem využil formát zobrazený na obrázku níže. Nejprve je tedy pořadové číslo zvukové stopy, za ním následuje obecné označení „kapitola“ a po něm přichází na řadu číslo kapitoly a její část. Všechny mé kapitoly byly přibližně jednu hodinu dlouhé, proto jsem každou z nich rozdělil na dvě části. Konkrétní názvy kapitol zobrazuje sloupec „nadpis“. Pro implementaci veškerých metadat lze využít program MP3TAG, který je pro všechny uživatele operačního systému Windows zcela zdarma.

Název	#	Nadpis	Album	Interpret alba	Žánr	Rok
01_Kapitola_1-1.mp3	1	Na vrcholu věže 1	Arsène Lupin - Osm úderů hodin	Václav Knop	Detektivky	2023
02_Kapitola_1-2.mp3	2	Na vrcholu věže 2	Arsène Lupin - Osm úderů hodin	Václav Knop	Detektivky	2023
03_Kapitola_2-1.mp3	3	Sklenice vody 1	Arsène Lupin - Osm úderů hodin	Václav Knop	Detektivky	2023
04_Kapitola_2-2.mp3	4	Sklenice vody 2	Arsène Lupin - Osm úderů hodin	Václav Knop	Detektivky	2023
05_Kapitola_3-1.mp3	5	Tereza a Germaina 1	Arsène Lupin - Osm úderů hodin	Václav Knop	Detektivky	2023
06_Kapitola_3-2.mp3	6	Tereza a Germaina 2	Arsène Lupin - Osm úderů hodin	Václav Knop	Detektivky	2023
07_Kapitola_4-1.mp3	7	Film udavač 1	Arsène Lupin - Osm úderů hodin	Václav Knop	Detektivky	2023
08_Kapitola_4-2.mp3	8	Film udavač 2	Arsène Lupin - Osm úderů hodin	Václav Knop	Detektivky	2023
09_Kapitola_5-1.mp3	9	Případ Jeana-Louise 1	Arsène Lupin - Osm úderů hodin	Václav Knop	Detektivky	2023
10_Kapitola_5-2.mp3	10	Případ Jeana-Louise 2	Arsène Lupin - Osm úderů hodin	Václav Knop	Detektivky	2023
11_Kapitola_6-1.mp3	11	Dáma se sekerou 1	Arsène Lupin - Osm úderů hodin	Václav Knop	Detektivky	2023
12_Kapitola_6-2.mp3	12	Dáma se sekerou 2	Arsène Lupin - Osm úderů hodin	Václav Knop	Detektivky	2023
13_Kapitola_7-1.mp3	13	Stopy ve sněhu 1	Arsène Lupin - Osm úderů hodin	Václav Knop	Detektivky	2023
14_Kapitola_7-2.mp3	14	Stopy ve sněhu 2	Arsène Lupin - Osm úderů hodin	Václav Knop	Detektivky	2023
15_Kapitola_8-1.mp3	15	U boha Merkura 1	Arsène Lupin - Osm úderů hodin	Václav Knop	Detektivky	2023
16_Kapitola_8-2.mp3	16	U boha Merkura 2	Arsène Lupin - Osm úderů hodin	Václav Knop	Detektivky	2023

Obrázek 11: Ukázka zobrazení zvukových stop s metadaty v programu „Průzkumník souborů“; Zdroj: Vlastní zpracování

Obrázek 12: Ukázka zobrazení otevřené audioknihy v programu „Přehrávač médií“; Zdroj: Vlastní zpracování

4.1.10 Uvedení audioknihy na trh

Tímto jsme se dopracovali do fáze, kdy máme hotové audio soubory se všemi metadaty a máme k nim všechna práva na distribuci bezpečně zajištěna licenční smlouvou. Zbývá už jen kontaktovat distributory na cílovém trhu, kteří naši audioknihy přidají do nabídky na svých e-shopech. Na českém trhu jsou největšími distributory audioknih Audiolibrix a Audiotéka, která působí i na Slovensku. Oba tyto e-shopy navíc spolupracují i s jinými prodejci, u kterých všechny své tituly nechávají vystavené. Největším partnerským e-shopem Audiotéky je O2 knihovna, Audiolibrix zase rozšiřuje svou nabídku skrze Martinus cz/sk. Uzavře-li vydavatel licenční smlouvu s jakýmkoli ze dvou zmíněných distributorů, jeho titul se objeví také na odpovídajících partnerských e-shopech. Audioknihy lze vystavit i na dalších internetových obchodech či dokonce v kamenných prodejnách, pokud si necháme naši audioknihy vypálit i na CD. Nyní se podívejme blíže na licenční smlouvu mezi vydavatelem a distributorem. K jejímu uzavření je samozřejmě potřeba podpis od obou stran, který lze zprostředkovat elektronicky. Podmínky smlouvy si pak většina distributorů nastavuje tak, že si z každé prodané audioknihy bere

50% provizi. Cenu včetně DPH si naproti tomu určuje vydavatel. V minulosti (ještě v minulém roce) byla sazba DPH pro audioknihy v České republice stanovena na 10 %. Od roku 2024 byla snížena na 0 %, čímž vzrostly výnosy všech vydavatelů i distributorů audioknižních titulů, kteří cenu adekvátně neupravili. Na Slovensku je nyní aktuální sazba DPH stanovena na 20 %, u výnosů z tamních prodejů tedy musíme stále počítat se zdaněním. 50% provize pro distributora se počítá z prodejní ceny po odečtení DPH. Samotná prodejní cena však nemusí být vždy stejná. Jsou-li prodeje uskutečněny v rámci klubových předplatných či e-shopových akcí, cena se může výrazně snížit. Nevýhodou akčních slev je menší odměna, avšak ta bývá kompenzována mnohem větším objemem prodeje, který vydavateli s distributorem ve výsledku přináší mnohem větší výnosy. Svou audioknihou jsem uvedl do prodeje na českém trhu za 299 Kč včetně 10% sazby DPH, pro slovenský trh jsem cenu stanovil podle aktuálního kurzu na 12,90 € včetně 20% sazby DPH. Licenční smlouvu jsem uzavřel s Audiotékou, Audiolibrixem a nakladatelstvím Kanopa, které má vlastní rozvíjející se e-shop.

Po uzavření licenční smlouvy musí vydavatel každému distributorovi odeslat veškeré zvukové soubory včetně krátké ukázky mluveného slova, obálky, a výstižné anotace k audioknize. Čím poutavější anotaci vydavatel napíše, tím větší je šance, že si knihu někdo v budoucnu koupí. Největší vliv má však na prodej podoba obálky, popularita interpreta a výběr vhodné ukázky pro posluchače. Audioknihy se obvykle prodávají nejvíce z počátku, ihned po vydání, kdy se zobrazují v kategorii „novinky“ a nejvíce lidí si jich všímá. Poté frekvence nákupů mírně opadá a s postupem času zpravidla klesá, až se více či méně ustálí na určitém nižším počtu měsíčních prodejů. Tyto prodeje jsou však stále ovlivněny konkrétními událostmi (Vánoce apod.) či různými akcemi pořádanými konkrétními distributory (X-té narozeniny Audiotéky, Black Friday atp.). Vydavatel se však nemusí spoléhat pouze na prodejní strategie distributorů, současně může za vlastní náklady vytvořit a spustit reklamní kampaně, které přilákají úplně nové zákazníky.

4.1.11 Tvorba reklamních kampaní

Předpokládejme, že máme audioknihou vydanou a již nám generuje každý měsíc určitý příjem. Pokud bychom chtěli tento příjem navýšit, můžeme podpořit náš prodej tvorbou reklamy. Abychom si však příliš nenavýšili celkové náklady, můžeme využít pro účely reklamy naši obálku a tu propagovat. Tuto strategii jsem zvolil i u své audioknihy a skrze sociální sítě jsem promoval svůj produkt. Učinil jsem tak přes aplikaci zvanou „Správce reklam“ od společnosti Meta Platforms, která posléze mou reklamu nasdílela v aplikacích „Facebook, Messenger a Instagram“. Reklamu jsem spouštěl v různých podobách s různými popisky, některé měly větší úspěšnost než jiné. Cílem reklamy bylo přesměrovat potenciální zákazníky na webové stránky „kanopa.cz“, odkud si mohli produkt v případě zájmu zakoupit. Díky tomu, že e-shop Kanopy je na trhu poměrně krátkou dobu, se prodeje z tohoto webu

daly do jisté míry spojovat právě s touto reklamou, popřípadě s reklamou Kanopy s.r.o. Porovnáme-li příjmy za prodané audioknihy z období, kdy byla reklama spuštěna, s náklady na provoz kampaně, přiblížili bychom se v mém případě téměř k nule. To znamená, že náklady na reklamu byly přibližně stejné jako příjmy z prodeje audioknihy „Osm úderů hodin“ na daném e-shopu. Navíc některé prodeje mohly být výsledkem reklamních kampaní Kanopy, která propagovala současně jiné tituly ze svého obchodu. Zpětně tedy mohu konstatovat, že má reklama nebyla účinná, protože nepřinesla téměř žádné výnosy, vezmeme-li v potaz i dodatečné náklady. Toto je navíc velice zásadním faktorem při posuzování jakékoli efektivnosti reklamní kampaně. Pokud její výsledky můžeme alespoň do jisté míry měřit a nejsou příliš lukrativní, měli bychom buďto reklamu vylepšit, aby byla poutavější, anebo ji dočasně pozastavit. Já jsem se rozhodl pro druhou možnost, neboť jsem již nebyl ochoten investovat další finanční prostředky do projektu, u kterého ještě ani neuplynula doba návratnosti a který mi zatím nepřinesl žádné výnosy. V budoucnu jsem však otevřen reklamou vylepšovat a nadále testovat, bude-li vykazovat pozitivnější výsledky. Současně se zaměřuji na promování své audioknihy formou instagramového účtu, který zdarma zvyšuje povědomí o mém produktu.

4.2 Investiční náklady

V této kapitole se podíváme na veškeré investiční náklady spojené s mou investicí do audioknihy. Většina položek byla již vysvětlena v kapitole předchozí, avšak k některým položkám je stále nutné připojit vysvětlení. Kromě náležitostí k vydání audioknihy jsem totiž do svých nákladů počítal i svůj čas strávený s tvorbou audioknihy, který jsem finančně ohodnotil podle dvou kritérií. Práci ve studiu jsem ocenil podle svého honoráře zvukaře a zbylý čas strávený s tvorbou audioknihy mimo studio jsem ohodnotil běžnou odměnou pro brigádníky v roce 2023, tj. 150 Kč/h. Je důležité také zmínit, že úplně všechn čas strávený s investicí jsem do svých kalkulací nezahrnul (nepočítal jsem například čas strávený studiem vydávání audioknih atp.), a proto mé finanční ohodnocení odpovídá pouze přímým úkonům spojeným s vydáním audioknihy od počátku do konce. Do těchto úkonů jsem naopak počítal čištění a úpravu záznamu, tvorbu obálky, kompletaci audiozáznamu či vyřizování právních náležitostí. Tabulka níže zobrazuje přehledně všechny investiční náklady.

Tabulka 8: Investiční náklady; Zdroj: Vlastní zpracování

Položka	Cena v CZK
Obyčejné psaní ekonomické	21
Licenční smlouva	8 650
Cena studia a interpreta	19 611
Investovaný čas ve studiu – práce zvukaře	4 000
Investovaný čas mimo studio (37,25 h)	5 588
Reklama	1 478
Celkem	39 348

Z tabulky výše vyplývá, že největší investiční nákladovou položku představovala „cena za studio a interpreta“, čítající 19 611 Kč. Nejnižší náklad pak tvořila cena za obyčejné ekonomické psaní, kterým byla odeslána licenční smlouva do agentury DILIA.

4.3 Výnosy z prodeje audioknihy

Abychom mohli posoudit efektivnost investice do audioknihy, musíme vzít v úvahu veškeré již dosažené příjmy z ní plynoucí a odhadnout jejich budoucí vývoj. Následující tabulky zobrazují počty prodaných kusů elektronických rozmnoženin a (čisté) realizované příjmy z prodeje audioknihy v období od 1.6.2023 do 31.3.2024, tedy v prvních 10 měsících od uvedení produktu na trh. Příjmy jsou tvořeny 50% podíly ze skutečně realizovaných prodejních cen bez DPH. Správně by se z těchto příjmů měla ještě odečíst 7% odměna pro překladatele knižní předlohy, avšak tuto odměnu bude po velmi dlouhou dobu plně pokrývat již uhrazená záloha promítnutá v počátečních nákladech, která se pravděpodobně za celou dobu životnosti investice nevyčerpá, takže nemá smysl ji odečítat. Jak bylo zmíněno v předchozích kapitolách, k vyčerpání zálohy by musely být celkové příjmy z investice vyšší než 123 571 Kč, což na základě níže uvedeného přehledu o prodeji není v tuto chvíli realistické, vezmeme-li v potaz rapidně se snižující prodejnost. Aktuální vyčerpanost předplacené zálohy z celkových dosavadních příjmů zobrazuje následující tabulka, ve které jsou celkové dosavadní příjmy vypočítány podle smluvní teoretické minimální prodejní ceny (tj. ceny po odečtení DPH a podílu pro distributora). Z těchto příjmů je vypočtena odměna pro překladatele.

Tabulka 9: Podíl pro překladatele a zbylá nevyčerpaná rezerva v CZK; Zdroj: Vlastní zpracování

Minimální prodejní cena podle smlouvy (tzv. první prodejní cena – PPD)	123,55
Teoretický dosavadní příjem podle smlouvy (počet prodaných kusů * PPD)	22 980
7% podíl pro překladatele	1 608,62
Nevratná předplacená rezerva	8 650
Zbylá rezerva	7 041,38

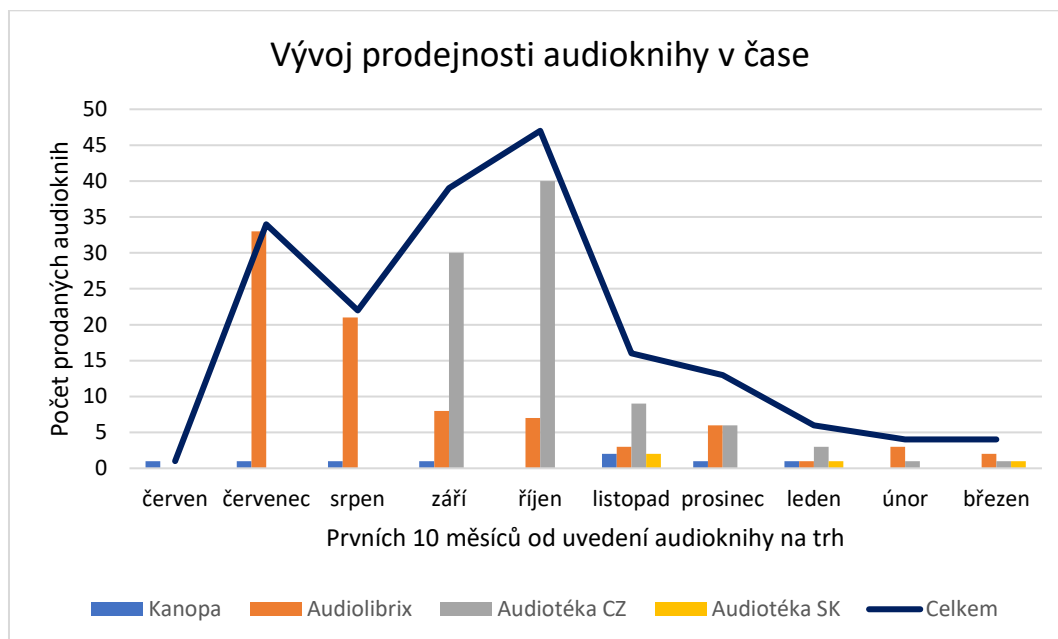
Následující tabulka zobrazuje přehled prodejů audioknihy v prvních 10 měsících od uvedení na trh. V tabulce jsou uvedeny konkrétní měsíce, ve kterých byly prodeje uskutečněny, a konkrétní e-shopy, na nichž k prodejům došlo.

Tabulka 10: Přehled prodejů audioknihy v prvních 10 měsících od uvedení na trh; Zdroj: Vlastní zpracování

Období		Počet prodaných audioknih				
Rok	Měsíc	Kanopa	Audiolibrix	Audiotéka CZ	Audiotéka SK	Celkem
2023	červen	1				1
2023	červenec	1	33			34
2023	srpen	1	21			22
2023	září	1	8	30		39
2023	říjen		7	40		47
2023	listopad	2	3	9	2	16
2023	prosinec	1	6	6		13
2024	leden	1	1	3	1	6
2024	únor		3	1		4
2024	březen		2	1	1	4
Celkem		8	84	90	4	186

Z tabulky si lze všimnout, že k největším prodejům vždy docházelo v prvních měsících, kdy byla audiokniha čerstvě uvedena v sortimentu jednotlivých e-shopů. Vyšší prodejnost byla způsobena zejména výskytem nového titulu v sekci "Novinky", kde si jej mohlo všimnout nejvíce zákazníků. V dalších měsících pak prodeje nejčastěji klesaly či stagnovaly, avšak v měsíci říjnu došlo v Audiotéce k překvapivému nárůstu. Tento výkyv byl výsledkem každoroční akce zvané "Narozeniny Audiotéky", při které byly všechny audioknihy zařazené do programu nabídnuty zákazníkům za zvýhodněné ceny. Díky této akci byly průměrné příjmy z prodeje mé audioknihy dočasně nižší, avšak vyšší objem prodeje tuto ztrátu zcela vynahradil a příjmy za říjen dokonce překonaly nejsilnější počáteční měsíc. Přehledněji zobrazuje vývoj prodejů následující graf.

Graf 1 : Vývoj prodejnosti audioknihy v prvních 10 měsících od uvedení na trh; Zdroj: Vlastní zpracování

Z výše zobrazeného grafu je vývoj prodejnosti elektronických rozmnoženin zcela zřetelný. K největším přírůstkům docházelo vždy při novém uvedení audioknihy v daném e-shopu. Klesající trend je nejvíce vidět na prodaných kopiích Audiolibrixu, který uvedl audioknihy v červenci a od té doby prodeje víceméně rovnoměrně klesaly, s výjimkou zvýšeného předvánočního prodeje. Celkový trend se v březnu letošního roku ustálil na 4 prodaných kopiích/měsíc.

V následující tabulce jsou podrobně zaznamenány veškeré příjmy z prodeje audioknihy na konkrétních e-shopech v čase. Příjmy ze slovenské pobočky Audiotéky jsou uvedeny v eurech a přepočítány na české koruny podle aktuálního směnného kurzu ČNB z daného období. Poslední řádek poté zobrazuje celkové příjmy z jednotlivých e-shopů společně s celkovými příjmy od všech distributorů za prvních 10 měsíců od uvedení audioknihy na trh.

Tabulka 11: Přehled příjmů z prodeje audioknihy v prvních 10 měsících od uvedení na trh; Zdroj: Vlastní zpracování

Období		Příjmy v CZK						
Rok	Měsíc	Kanopa	Audiolibrix	Audiotéka CZ	Audiotéka SK			Celkem
					EUR	Kurz 1EUR/CZK	CZK	
2023	červen	173,33						173,33
2023	červenec	173,33	3 801,78					3 975,11
2023	srpen	173,33	2 400,59					2 573,92
2023	září	173,33	914,95	3 831,87				4 920,15
2023	říjen		831,91	3 991,09				4 823,00
2023	listopad	346,66	358,75	1 385,93	11,74	24,685	289,80	2 381,14
2023	prosinec	183,91	765,56	760,92				1 710,39
2024	leden	202,30	116,49	448,50	5,38	25,390	136,60	903,89
2024	únor		423,58	149,50				573,08
2024	březen		249,17	149,50	5,38	25,413	136,72	535,39
Celkem		1 426,19	9 862,78	10 717,31	22,50	X	563,12	22 569,40

Z výše uvedené tabulky je patrné, že k největším příjmům z prodeje audioknihy docházelo vždy v prvních měsících od jejího uvedení na trh. Nejsilnějším měsícem, co se celkových výnosů týká, bylo prozatím září 2024, kdy celkové výnosy ze všech tří e-shopů dosáhly 4 920,15 Kč. Druhé místo v žebříčku pak zaujal říjen 2024 s celkovými výnosy ve výši 4 823,00 Kč. V tomto měsíci sehrála největší roli e-shopová akce zvaná „Narozeniny audiotéky“, díky které se prodalo rekordních 40 kusů.

Dosavadní výsledky a průměrný výnos z prodeje 1 audioknihy zobrazuje následující tabulka.

Tabulka 12: Souhrnný přehled prodejů a skutečných výnosů; Zdroj: Vlastní zpracování

Celkový počet doposud prodaných kusů	186
Příjmy za rok 2023 v CZK	20 557,04
Příjmy za rok 2024 (leden až březen) v CZK	2 012,36
Celkové dosavadní příjmy v CZK	22 569,40
Průměrný příjem z prodeje 1 audioknihy v CZK (2023)	119,52
Průměrný příjem z prodeje 1 audioknihy v CZK (2024) – sazba DPH 0 %	143,74
Průměrný příjem z prodeje 1 audioknihy v CZK (2023 a 2024)	121,34

Ze souhrnu prodaných audioknih a výnosů je skvěle vidět, jak se zvýšil průměrný příjem z prodeje 1 audioknihy v roce 2024. Nárůst byl způsoben sníženou sazbou DPH v aktuální výši 0 %, díky které se podařilo při stejné ceně audioknihy realizovat vyšší výnosy.

Následující tabulka zobrazuje očekávané budoucí příjmy z prodeje audioknih v letech 2024 až 2027, přičemž v prvním zmíněném roce je odhad tvořen pouze z 9 měsíců, nikoli 12. Výpočty zahrnují 3 různé scénáře, které počítají s klesajícími prodeji v letech. Počet prodaných kusů za měsíc

představuje průměr ze všech prodaných elektronických rozmnoženin za celý rok. V některých měsících mohou být prodeje slabší, v jiných naopak výrazně silnější. Míra prodejnosti je podle přehledu prodejů z roku 2023 velmi ovlivněna ročními obdobími a konkrétními akcemi daných e-shopů, při nichž je zákazníkům nabídnuta sleva. Výsledné příjmy jsou poté v tabulce vypočítány jako násobek očekávaného počtu prodaných kusů a očekávané průměrné prodejní ceny, vypočítané z průměrné prodejní ceny z roku 2023 navýšené o sníženou 0% sazbu DPH. Očekávaná prodejní cena byla vypočítána trojčlenkou takto:

- 119,52 ... 100 %
- X ... 110 %

$$\Rightarrow X = 119,52/100 \cdot 110 = \mathbf{131,472}$$

Kde: X ... očekávaná průměrná prodejní cena v letech 2024-2027 při sazbě DPH 0 %

Výpočet zahrnuje navýšení průměrné prodejní ceny z roku 2023, která byla zatížena 10% sazbou DPH, o oněch 10 %, jež investor (já) díky nové sazbě uspoří navíc, protože prodejní cena zůstává i nadále stejná, tj. 299 Kč za 1 elektronickou rozmnoženinu. Sazba DPH na Slovensku sice činila ve stejném roce 20 %, avšak celkové 2 prodeje na tamním trhu jsou v rámci všech prodaných kusů zanedbatelné a není nutné promítat odlišné DPH do průměrné odhadované ceny pro další roky. Cena na Slovensku je také o něco vyšší v přepočtu na české koruny, což současně kompenzuje větší sazbu DPH.

Tabulka 13: Výpočet očekávaných budoucích příjmů z prodeje audioknihy ve třech scénářích; Zdroj: Vlastní zpracování

Průměrný příjem z prodeje 1 audioknihy v roce 2023 v CZK										119,52	
Průměrný očekávaný příjem z prodeje 1 audioknihy (2024-2027) v CZK (při sazbě DPH 0 %)										131,47	
Scénář	Rok	Počet měsíců	Počet prodaných ks za měsíc/rok						Příjmy za daný rok v CZK		
			pes.		real.		opt.		pes.	real.	opt.
	2024	9	4	36	5	45	6	54	4 732,90	5 916,13	7 099,35
	2025	12	3	36	4	48	5	60	4 732,90	6 310,53	7 888,17
	2026	12	2	24	3	36	4	48	3 155,27	4 732,90	6 310,53
	2027	12	1	12	2	24	3	36	1 577,63	3 155,27	4 732,90
Celkem	X	X	X	108	X	153	X	198	14 198,70	20 114,83	26 030,95

Z výše uvedené tabulky plynou tři scénáře budoucích výnosů, přičemž rozdíly mezi nimi jsou poměrně vysoké.

Co se daňové problematiky týká, celkové příjmy by se měly ještě ponížít o případnou daň, kterou jsem jako OSVČ provozující vedlejší činnost povinen uhradit. Ve výpočtech však připadají v úvahu pouze zálohy na zdravotní pojištění, neboť ty se platí poměrově z dosažených celoročních příjmů. Zálohy na

důchodové pojištění nejsem jako student povinen hradit až do překročení rozhodné částky (pro rok 2023 činila 96 777 Kč, v letošním roce činí 105 520 Kč) svým daňovým základem (tj. celkovými ročními příjmy sníženými o 60% paušální náklady), který z výnosů z audioknihy takové výše určitě nedosáhne. Daň z příjmů fyzických osob nemá na výnosy z audioknihy také vliv, protože celkové roční příjmy, ať už skutečné či plánované, nedosáhnou takové výše, aby podlely zmíněné dani. Sleva na poplatníka, čítající 30 840 Kč (pro rok 2023 i 2024), by případnou vypočtenou daň zcela pokryla.

Následující tabulka zobrazuje veškeré již realizované (skutečné) a očekávané příjmy z investice do audioknihy ve třech scénářích budoucího vývoje prodejů elektronických rozmnoženin. Každý scénář současně obsahuje sloupec s hrubými příjmy před zdaněním a čistými příjmy po zdanění. Jako daň zde vystupuje pouze pojistné pro zdravotní pojišťovnu. Ve všech letech se pojistné počítalo jako 13,5% podíl z vyměřovacího základu, který odpovídal 50% podílu z daňového základu pojištěnce. Daňový základ byl pak vzhledem k charakteru mého živnostenského oprávnění vyjádřen jako 40% podíl z celkových příjmů z živnostenské činnosti, neboť zbylých 60 % bylo uplatněno jako paušální výdaje. Výpočet pojistného tedy vypadal následovně:

- $\text{Pojistné pro ZP za roky 2023-2027} = (\text{Hrubé příjmy za daný rok}) * 0,4 * 0,5 * 0,135$

Tabulka 14: Celkové skutečné a očekávané hrubé/čisté příjmy z prodeje audioknihy ve 3 scénářích;
Zdroj: Vlastní zpracování

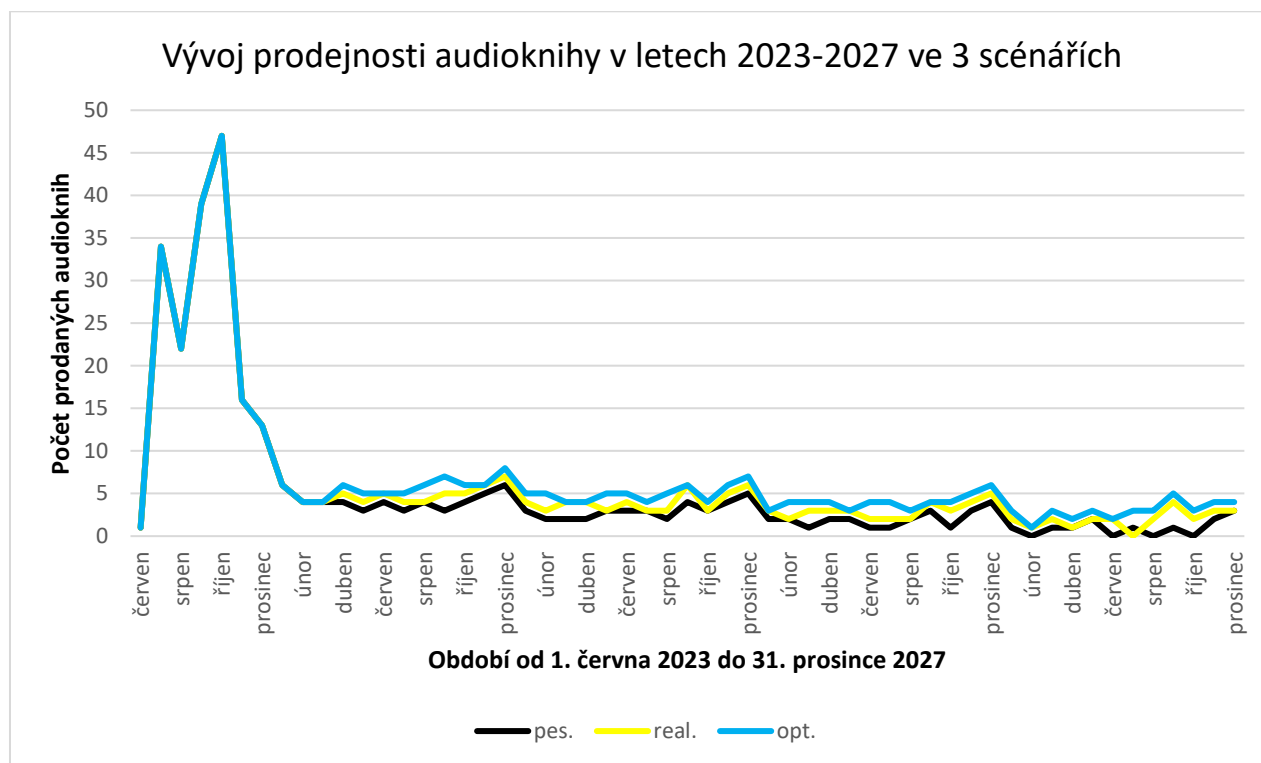
Rok	Příjmy v CZK					
	pes.		real.		opt.	
	Hrubé	Čisté	Hrubé	Čisté	Hrubé	Čisté
1	20 557,04	20 002,00	20 557,04	20 002,00	20 557,04	20 002,00
2	6 745,26	6 563,14	7 928,49	7 714,42	9 111,71	8 865,69
3	4 732,90	4 605,11	6 310,53	6 140,15	7 888,17	7 675,19
4	3 155,27	3 070,07	4 732,90	4 605,11	6 310,53	6 140,15
5	1 577,63	1 535,04	3 155,27	3 070,07	4 732,90	4 605,11
Příjmy celkem	36 768,10	35 775,36	42 684,23	41 531,75	48 600,35	47 288,14
Pojistné pro ZP	992,74		1 152,47		1 312,21	
Investiční náklady	39 348,00		39 348,00		39 348,00	
Čistý zisk/ztráta	-3 572,64		2 183,75		7 940,14	

Z výše uvedené tabulky je již vidět, že v pesimistickém scénáři by byla investice do audioknihy prodělečná. Další dva scénáře nabízejí sice slibnější výnosy, avšak stále je potřeba srovnat tyto výnosy s alternativní investicí do spořicího účtu.

Následující graf zobrazuje již uplynulý a očekávaný vývoj prodejnosti audioknihy v letech 2023-2027. Odhady počítají i s výkyvy prodejnosti v rámci roku. Největší nárůsty jsou vždy očekávány v září, kdy je

pořádána každoroční akce „Narozeniny Audiotéky“, a současně v prosinci, kdy hrají klíčovou roli Vánoce.

Graf 2 : Vývoj prodejnosti audioknihy v letech 2023-2027 ve 3 scénářích; Zdroj: Vlastní zpracování

Na grafu výše si lze všimnout trendu počátečního známého vývoje prodejnosti, který se dále větví na tři další scénáře podle očekávané prodejnosti elektronických rozmnoženin audioknihy. Odhad byl stanoven na základě mírného ustálení prodejnosti z kraje roku 2024, kdy se prodeje pohybovaly okolo 4 kusů za měsíc. S přihlédnutím k očekávané zvýšené prodejnosti v určitých ročních obdobích byl proto realistický scénář stanoven na 5 kusů za měsíc, přičemž s každým dalším rokem se tento odhad vždy o 1 jednotku snižoval. Pesimistický scénář začínal v roce 2024 na 4 kusech/měsíc, optimistický pak na 6 kusech/měsíc. Ve výchozích datech pro výše zobrazený graf jsou současně promítnuty očekávané výkyvy prodejnosti v průběhu roku. Na celém grafu je pak vidět drastický pokles a ustálení prodejnosti po prvních 10 měsících od uvedení audioknihy na trh.

4.4 Hodnocení efektivity investice do audioknihy

K posouzení efektivity investice do audioknihy jsem si zvolil tyto ukazatele: průměrnou roční rentabilitu, čistou současnou hodnotu, vnitřní výnosové procento a dobu návratnosti.

Průměrná roční rentabilita

K vypočtení průměrné roční rentability jsem dospěl pomocí následujícího vzorce, do kterého jsem následně dosadil příslušné hodnoty ze tří scénářů výsledných čistých výnosů plynoucích z investice do audioknihy.

$$ROI = \frac{Z_r}{IN} ; Z_r = \frac{\text{čistý celkový zisk}}{n}$$

Kde: **Z_r** ... průměrný čistý roční zisk plynoucí z investice; **IN** ... investiční náklady; **n** ... počet let

Tabulka 15: Průměrná roční rentabilita ve 3 scénářích; Zdroj: Vlastní zpracování

Scénář	pes.	real.	opt.
Investiční náklady v CZK	-39 348,00	-39 348,00	-39 348,00
Čistý celkový zisk/ztráta v CZK	-3 572,64	2 183,75	7 940,14
Čistý průměrný roční zisk/ztráta v CZK	-714,53	436,75	1 588,03
ROI v %	-1,82	1,11	4,04

Z vypočítaných ROI je jasné, že v současné době by se investice do audioknihy vyplatila pouze za optimistického scénáře, neboť aktuální alternativy na trhu (spořicí účty, dluhopisy atp.) nabízejí podobné, ne-li dokonce vyšší roční zisky. Vezmeme-li však v úvahu snižující se trend úrokových sazeb v následujících letech, mohla by být 4,04% rentabilita z investice do audioknihy stále poměrně lukrativní. Realistický scénář nabízí pak již méně atraktivní výnosnost čítající 1,11 %, kterou by existující alternativy v dnešní době překonaly. Pesimistický scénář pak již jasně ukazuje, že by v letech docházelo k téměř dvouprocentním průměrným ztrátám vloženého kapitálu.

Doba návratnosti

Následující tabulka přehledně zobrazuje již zdaněné cash flow v letech a „čisté cash flow kumulovaně“, které zahrnuje počáteční investiční náklady sečtené s výnosy v daných letech.

Tabulka 16: Doba splacení v letech; Zdroj: Vlastní zpracování

Rok	Čistý cash flow			Čistý cash flow kumulovaně		
	pes.	real.	opt.	pes.	real.	opt.
0	-39 348,00	-39 348,00	-39 348,00	-39 348,00	-39 348,00	-39 348,00
1	20 002,00	20 002,00	20 002,00	-19 346,00	-19 346,00	-19 346,00
2	6 563,14	7 714,42	8 865,69	-12 782,86	-11 631,58	-10 480,30
3	4 605,11	6 140,15	7 675,19	-8 177,75	-5 491,43	-2 805,12
4	3 070,07	4 605,11	6 140,15	-5 107,67	-886,32	3 335,03
5	1 535,04	3 070,07	4 605,11	-3 572,64	2 183,75	7 940,14
Doba splacení v letech				X	4,29	3,46

Z tabulky výše jasně vyplývá, že v pesimistickém scénáři nedojde za dobu životnosti investice k jejímu splacení. V realistickém scénáři pak doba splacení vychází na 4,29 let. V optimistickém scénáři je tato doba ještě kratší, tj. 3,46 let. Podle ukazatele doby návratnosti by se investice vyplatila v realistickém i optimistickém scénáři. Tato metoda hodnocení efektivnosti investic však nezahrnuje faktor času, proto je nezbytné posoudit investici i pomocí následujících ukazatelů, které pracují s diskontováním.

Čistá současná hodnota

Tabulka níže zobrazuje všechny peněžní toky, pro větší přesnost již zdaněné, za 5 let životnosti investice ve třech scénářích. V řádku označeném číslem "0" je uvedena se záporným znaménkem počáteční investice, která je pro všechny scénáře stejná. V řádku označeném číslem "1" (tj. v roce 2023) jsou zobrazeny všechny již známé čisté příjmy z investice za rok 2023. Odlišnost mezi jednotlivými scénáři nastává až v roce 2024, kde jsou uvedeny součty známých čistých příjmů za leden-březen s odhadnutými čistými příjmy pro zbylých 9 měsíců. Čisté příjmy plynoucí z investice v letech 2025-2027 jsou složeny pouze z odhadů čistých budoucích příjmů. Uvedená diskontní sazba je odvozena od aktuální průměrné úrokové sazby na spořicích účtech. V současné době nabízejí spořicí účty okolo 5 %, proto jsem zvolil za alternativní náklady tuto sazbu.

Tabulka 17: Čistá současná hodnota; Zdroj: Vlastní zpracování

Diskontní sazba:			
5,0 %			
Rok	Cash flow v CZK		
	pes.	real.	opt.
0	-39 348,00	-39 348,00	-39 348,00
1	20 002,00	20 002,00	20 002,00
2	6 563,14	7 714,42	8 865,69
3	4 605,11	6 140,15	7 675,19
4	3 070,07	4 605,11	6 140,15
5	1 535,04	3 070,07	4 605,11
NPV	-6 322,81 Kč	-1 717,20 Kč	2 888,41 Kč

Z tabulky je patrné, že v prvních dvou scénářích, tj. v pesimistickém a realistickém, vyšla NPV záporně. Celkovou investici by se tedy pro tyto 2 případy nevyplatilo vůbec realizovat a bylo by lepší uložit počáteční prostředky na spořicí účet. Lukrativněji vyhlíží pouze třetí, optimistický scénář, který slibuje kladný výnos čítající 2 888,41 Kč.

Vnitřní výnosové procento

Dalším ukazatelem k posouzení efektivnosti investice je vnitřní výnosové procento, které udává takovou hodnotu diskontní sazby, při které je NPV rovna nule. Následující tabulka zobrazuje veškeré již zdaněné peněžní toky v letech 2023-2027, pomocí nichž byla vypočítána hodnota IRR. K výpočtu jsem použil excelovou funkci zvanou „MÍRA VÝNOSNOSTI“.

Tabulka 18: Vnitřní výnosové procento; Zdroj: Vlastní zpracování

Rok	Cash flow		
	pes.	real.	opt.
0	-39 348,00	-39 348,00	-39 348,00
1	20 002,00	20 002,00	20 002,00
2	6 563,14	7 714,42	8 865,69
3	4 605,11	6 140,15	7 675,19
4	3 070,07	4 605,11	6 140,15
5	1 535,04	3 070,07	4 605,11
IRR	-4,87	2,62	8,65

Srovnáním hodnot IRR vypočítaných v tabulce výše s diskontní sazbou představující 5 % lze dojít k závěru, že v pesimistickém i realistickém scénáři by investice do audioknihy byla nevýhodná, protože diskontní sazba je větší než IRR. V optimistickém scénáři je však hodnota IRR vyšší o 3,65 % než diskontní sazba. Investice do audioknihy by tedy v optimistickém scénáři byla podle IRR výhodná.

5. Investice do spořicího účtu

5.1 Hodnocení efektivity investice do spořicího účtu

Budoucí hodnota na základě odhadu úrokových sazeb

V následující tabulce byly vypočteny výnosy z alternativní investice do spořicího účtu pomocí excelové funkce BUDHODNOTA, které byly následně poníženy o srážkovou daň ve výši 15 %. Výpočet zahrnoval složené úročení s měsíčním vyplácením úroků a proměnlivou úrokovou sazbou v letech. Odhady průměrných ročních sazeb byly stanoveny autorem práce na základě rozhovoru s pracovníkem z Raiffeisenbank. Přesné úrokové sazby až do roku 2027 nelze určit, neboť nikdo nemůže předpovědět s určitostí jejich vývoj do tak vzdálené budoucnosti, avšak alespoň na základě aktuálního trendu lze odhadnout jejich vývoj přibližný.

Tabulka 19: Celkové výnosy z obou investic v letech 2023–2027; Zdroj: Vlastní zpracování

Jistina (počáteční investovaná částka) v CZK:				
39 348				
Rok	Očekávaná úroková sazba	Roční zisk před zdaněním	Roční zisk po zdanění při 15% sazbě daně	Zůstatek k 31.12.
2023	6,0 %	1 398,01	1 188,31	40 536,31
2024	4,5 %	1 862,23	1 582,90	42 119,21
2025	3,5 %	1 498,05	1 273,34	43 392,55
2026	2,5 %	1 097,33	932,73	44 325,28
2027	2,5 %	1 120,92	952,78	45 278,06
Celkem	X	6 976,54	5 930,06	X

Z tabulky výše byly vypočteny celkové čisté výnosy ze spořicího účtu představující 5 930,06 Kč. Díky poměrně vysokým očekávaným úrokovým sazbám na spořicího účtu a složenému úročení tyto výnosy vyhlížejí celkem lukrativně.

Průměrná roční rentabilita

Z vypočtených čistých výnosů byl následně určen ukazatel průměrné roční rentability investice do spořicího účtu. Tabulka níže zobrazuje hodnoty potřebné k výpočtu ukazatele ROI a jeho výslednou hodnotu v %.

Tabulka 20: Průměrná roční rentabilita; Zdroj: Vlastní zpracování

Investovaná jistina v CZK	-39 348,00
Čistý celkový zisk v CZK	5 930,06
Čistý průměrný roční zisk v CZK	1 186,01
ROI v %	3,01

Z výše uvedené tabulky vyplývá, že průměrná roční rentabilita z investice do spořicího účtu představuje 3,01 %.

6. Srovnání výhodnosti jednotlivých investic

Pro výsledné srovnání výhodnosti obou investic byly porovnány čisté výnosy plynoucí z investice do audioknihy ve třech scénářích (pesimistickém, realistickém a optimistickém) s čistými výnosy plynoucími z investice do spořicího účtu v realistickém scénáři. Pro přehlednost byl vypočten **rozdíl** mezi čistými výnosy z audioknihy a čistými výnosy ze spořicího účtu, který výhodnost realizované investice oproti investici alternativní názorně demonstruje.

Tabulka 21: Celkové výnosy z obou investic v letech 2023–2027; Zdroj: Vlastní zpracování

Scénář pro zisky z investice do audioknihy	Pesimistický	Realistický	Optimistický
A) Čistý zisk z investice do audioknihy	-3 572,64	2 183,75	7 940,14
B) Čistý zisk z investice do spořicího účtu (realistický scénář)	5 930,06		
Rozdíl (A-B)	-9 502,70	-3 746,31	2 010,08

Porovnáním čistých příjmů plynoucích z obou investic lze dojít k následujícím závěrům. V pesimistickém scénáři by investice do audioknihy přinesla ztrátu ve výši 3 572,64 Kč, která by se ztracenou příležitostí v podobě nezrealizované investice do spořicího účtu představovala celkovou ztrátu ve výši 9 502,70 Kč. V realistickém případě by investice do audioknihy již sice vykazovala určité výnosy čítající 2 183,75 Kč, avšak v porovnání s uložením peněžních prostředků na spořicí účet lze konstatovat ztrátu alternativního zisku ze spořicího účtu ve výši 3 746,31 Kč. Pouze v optimistickém scénáři by se investice do audioknihy vyplatila více než investice alternativní, rozdíl by pak přinesl investorovi celkový výnos ve výši 7 940,14 Kč, který by převyšoval zisky ze spořicího účtu o 2 010,08 Kč.

Celkově lze tedy realizovanou investici do audioknihy označit za poměrně nevýhodnou oproti spořicímu účtu, avšak je potřeba zdůraznit, že se stále jedná pouze o odhady budoucího vývoje prodejnosti elektronických rozmnoženin audioknihy a realita může být ve výsledku na konci životnosti investice odlišná. Zároveň nelze považovat investice do audioknihy obecně za nevýhodné, neboť se výnosnost z každé konkrétní audioknihy velice liší v závislosti na mnoha faktorech, a to zejména na výběru knižní předlohy. Při alternativním výběru populárnějšího knižního titulu by výnosy z audioknihy mohly vyhlížet daleko výhodněji.

Závěr

Cílem této bakalářské práce bylo realizovat investiční příležitost studenta a analyzovat její časovou návratnost v porovnání s alternativním vložení stejných počátečních prostředků do spořicího účtu. Pro tyto účely jsem se rozhodl vydat vlastní audioknihu podle známé knižní předlohy od francouzského spisovatele Maurice Leblanca s názvem „Osm úderů hodin“.

Teoretická část byla zaměřena na obecný popis investičních příležitostí schopných generovat pasivní příjem studentovi vysoké školy a současně zde byla vysvětlena veškerá důležitá terminologie spjatá s investováním. Velká pozornost byla věnována daňové problematice související s investicemi a podnikáním na živnostenské oprávnění. Za účelem posouzení výhodnosti realizované investiční příležitosti byly rovněž v teoretické části detailně popsány nejpoužívanější metody hodnocení ekonomické efektivity investic, které byly následně využity při analýze realizované i alternativní investice.

V praktické části byl nejprve z autorových zkušeností podrobně rozepsán obecný proces tvorby audioknih od počátku do konce, k němuž byl současně připojen i autorův vlastní realizovaný postup. V dalších kapitolách byly přehledně uvedeny veškeré investiční náklady a výnosy plynoucí z investice do audioknihy „Osm úderů hodin“ a byly vypočítány očekávané výnosy v dalších letech podle tří scénářů – pesimistického, realistického a optimistického. Již z porovnání celkových výnosů a investičních nákladů vyplynulo, že v pesimistickém scénáři by investice do audioknihy byla ztrátová. K porovnání výhodnosti všech scénářů byly poté využity osvědčené metody hodnocení efektivity investic, které poskytly ucelenější obrázek na celý investiční projekt. Podle ukazatele čisté současné hodnoty se ukázal i realistický scénář jako nevýhodný.

V další kapitole praktické části byly podle odhadu očekávaných úrokových sazeb vypočítány čisté výnosy z alternativní investice počátečních prostředků do spořicího účtu. Tyto výnosy byly poté porovnány s čistými výnosy z investice do audioknihy, z čehož vyplynuly následující závěry. V pesimistickém i realistickém scénáři budoucích prodejů audioknihy by se více vyplatila investice do spořicího účtu. Pouze optimistický scénář by přinesl o 2 010,08 Kč vyšší zisk z prodeje audioknihy oproti investici alternativní. Z tohoto výsledku lze hodnotit investici do audioknihy „Osm úderů hodin“ jako poměrně nevýhodnou, avšak je třeba vzít v úvahu aktuálně netradičně vysoké úrokové sazby na spořicí účtech, díky kterým jsou v současné době spořicí účty extrémně výhodné. Při historicky tradičních úrokových sazbách oscilujících okolo 1 % by realizovaná investice do audioknihy byla o mnoho výhodnější. Výnosnost z audioknihy také významně ovlivnil výběr knižní předlohy, který očividně nevyvolal vysokou poptávku, jak tomu bývá u jiných, populárnějších titulů. Titul „Osm úderů

hodin“ spadá mezi klasické detektivky s vybraným publikem. Vydáním odlišného žánru by tedy investice do audioknihy mohla přinést daleko lukrativnější výnosy.

V souvislosti se současnou situací ve světě se nově objevuje určité riziko pro trh s audioknihami v podobě rychle rostoucí umělé inteligence. Ta totiž dokáže již poměrně věrohodně vygenerovat hlasy jakýchkoli herců či interpretů, které se velice přibližují hlasům originálním. Pravděpodobně je jen otázkou času, kdy budou uměle vytvořené hlasy k nerozeznání od originálních. Tento předpoklad je poměrně znepokojující nejen pro vydavatele audioknih, ale především pro herce samotné, kteří by v případě masivní distribuce levných audioknih vytvořených umělou inteligencí přišli o velkou část svých příjmů z namlouvání audioknih. Otázkou zůstává, zdali se tato hrozba promění v realitu. Budoucnost audioknižního trhu určí především poptávka. Pokud se lidé nespokojí s audioknihami a dabingem vytvořeným umělou inteligencí, může být o skutečné hlasy herců stále zájem, neboť i jen pouhé vědomí, že audioknihu namluvila fyzická osoba, dodává produktu přidanou hodnotu. Dopady umělé inteligence lze v následujících letech očekávat v daleko širším kontextu. Zdali s sebou tento nástroj přinese více pozitiv či negativ ukáže pouze čas.

Seznam použitých zdrojů

1. SMITH, Adam. *Pojednání o podstatě a původu bohatství národů*. 1. vydání. Praha: SNPL, 1958. Sv. I.
2. SMRČKA, Luboš. *Osobní a rodinné finance*. Praha: Professional Publishing, 2007. ISBN 8086946412.
3. SOUKUP, J., NESET, P., PAVELKA, T., & POŠTA, V. *Makroekonomie*. 3. vydání. Praha: Management Press, 2018. ISBN 978-80-726-1537-7
4. FERREIRA, Becky. An ancient form of european money: Bronze rings, ribs and blades: Trilobites. In: *New York Times* [online]. 2021. [cit. 2024-01-18] Dostupné z: <https://www.proquest.com/docview/2479114966/6464F7F7938E4D33PQ/1?accountid=17203>
5. FINANČNÍ GRAMOTNOST, 2014. Peníze a účty. In: *Financnigramotnost.mfcr.cz* [online]. Ministerstvo financí České republiky, ©2024. 30. 3. 2017 [cit. 2024-01-21]. Dostupné z: <https://financnigramotnost.mfcr.cz/cs/penize-a-ucty>
6. HŘEBÍK, František. *Obecná ekonomie*. 3. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013. ISBN 978-80-7380-467-1
7. KOMERČNÍ BANKA, 2020. Inflace: Co to je a jak se před ní chránit. In: *Kb.cz* [online]. Komerční banka, ©2024. [cit. 2024-01-22]. Dostupné z: <https://www.kb.cz/cs/obcane/kb-radce/zhodnoceni-financi/inflace-co-to-je-a-jak-se-pred-ni-chranit>
8. ČESKÁ SPOŘITELNA, 2024. Co jsou to investice. In: *Csas.cz* [online]. Česká spořitelna, © 2024 [cit. 2024-02-04]. Dostupné z: <https://www.csas.cz/cs/financni-slovník/investice>
9. MONETA MONEY BANK, 2024. Co je investice? In: *Moneta.cz* [online]. MONETA Money Bank, © 2024 [cit. 2024-02-05]. Dostupné z: <https://www.moneta.cz/slovník-pojmu/detail/co-je-investice>
10. RŮČKOVÁ, Petra a ROUBÍČKOVÁ, Michaela. *Finanční management*. 1. vydání. Praha 7: GRADA Publishing, 2012. ISBN 978-80-247-4047-8
11. GRAHAM, Benjamin, DODD, David. *Security Analysis*. Europe: McGraw-Hill, 2004. ISBN: 9780071448208
12. GLADIŠ, Daniel. *Naučte se investovat*. 2. rozšířené vydání. Praha 7: GRADA Publishing, 2016. ISBN 978-80-247-1205-5
13. FINANČNÍ VZDĚLÁVÁNÍ, 2021. Jaký je rozdíl mezi spořením a investováním? In: *Financnivzdelavani.cz* [online]. Česká bankovní asociace, © 2021 [cit. 2024-02-16]. Dostupné z: <https://www.financnivzdelavani.cz/svet-financi/investovani-a-financni-trhy/investicni-produkty-a-sluzby/jaky-je-rozdil-mezi-sporenim-a-investovanim>

14. PENÍZE, 2024. Pojištění vkladů v bance. Jak funguje a kdy začne výplata. In: *Penize.cz* [online]. NextPage Media, © 2000-2024 [cit. 2024-02-16]. Dostupné z: <https://www.penize.cz/osobni-ucty/432502-pojisteni-vkladu-v-bance-jak-funguje-a-kdy-zacne-vyplata>
15. PENÍZE, 2024. Garanční systém finančního trhu. In: *Penize.cz* [online]. NextPage Media, © 2000-2024 [cit. 2024-02-16]. Dostupné z: <https://www.penize.cz/tema/garancni-system-financniho-trhu>
16. FINANČNÍ VZDĚLÁVÁNÍ, 2021. Co je to družstevní záložna? In: *Financnivzdelavani.cz* [online]. Česká bankovní asociace, © 2021 [cit. 2024-02-16]. Dostupné z: <https://www.financnivzdelavani.cz/svet-financi/bankovnictvi/co-je-to-druzteveni-zalozna>
17. SYNEK, Miloslav a kolektiv. *Manažerská ekonomika*. 5., aktualizované a doplněné vydání. Praha 7: GRADA Publishing, 2011. ISBN 978-80-247-3494-1
18. KUDLÁČEK, Patrik. Investiční trojúhelník – Riziko, likvidita, návratnost a vztah mezi nimi. In: *Finex.cz* [online]. FINEX MEDIA, ©2014-2024, 14. 7. 2022 [cit. 2024-02-17]. Dostupné z: <https://finex.cz/investicni-trojuhelnik-riziko-likvidita-navratnost/>
19. KITTRICHOVÁ, Zuzana. Jak založit živnost a získat živnostenské oprávnění. In: *Zacatek-podnikani.cz* [online]. Dashöfer Holding, ©1997-2024, 1. 3. 2022 [cit. 2024-02-25]. Dostupné z: https://www.zacatek-podnikani.cz/onb/33/jak-zalozit-zivnost-a-ziskat-zivnostenske-opravneni-uniqueidmRRWSbk196FNf8-jVUh4Enim7vAz0m95ECihpX3n1_vDQ6s4X3dldw/
20. PORTÁL OBČANA, 2021. Vznik živnostenského oprávnění. In: *portal.gov.cz* [online]. Digitální a informační agentura, © 2024 [cit. 2024-02-26]. Dostupné z: <https://portal.gov.cz/sluzby-vs/vznik-zivnostenskeho-opravneni-S757>
21. Příloha č. 3 k zákonu č. 455/1991 Sb., Koncesované živnosti, In: *Zákony pro lidi* [online]. Praha: ©AION CS, 2010–2024 [cit. 2024-02-26]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-455#f5763104>
22. MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU, 2024. Jednotný registrační formulář. In: *Mpo.cz* [online]. MPO, © 2005-2024 [cit. 2024-02-28]. Dostupné z: <https://www.mpo.cz/cz/podnikani/zivnostenske-podnikani/crm-jednotny-registracni-formular/jednotny-registracni-formular---234081/>
23. MONEY S3, 2024. Jak si založit živnost a získat živnostenský list krok za krokem. In: *Money.cz* [online]. Seyfor, © 2024 [cit. 2024-02-28]. Dostupné z: <https://money.cz/novinky-a-tipy/podnikani/nez-zacnete-podnikat-kroky-nutne-k-zalozeni-zivnosti/>
24. IDOKLAD, 2023. Obchodní a živnostenský rejstřík – víte, jaké jsou mezi nimi rozdíly? In: *Idoklad.cz* [online]. Seyfor, © 2024 [cit. 2024-03-06]. Dostupné z: <https://www.idoklad.cz/blog/obchodni-a-zivnostensky-rejstrik-vite-jake-jsou-mezi-nimi-rozdily>

25. ČSSZ, 2024. OSVČ – snadně a přehledně. In: *Cssz.cz* [online]. Česká správa sociálního zabezpečení, © 2024 [cit. 2024-03-08]. Dostupné z: <https://www.cssz.cz/osvc-snadne-a-prehledne>
26. FINANČNÍ SPRÁVA, 2024. Podnikatel (OSVČ). In: *Financnisprava.cz* [online]. [cit. 2024-03-10]. Dostupné z: <https://www.financnisprava.cz/cs/dane/dane/dan-z-prijmu/fyzicke-osoby/podnikatel-osvc>
27. PRŮVODCE PODNIKÁNÍM, 2024. 51. díl: Odvody a zálohy na daň z příjmů ze závislé činnosti v roce 2024. In: *Pruvodcepodnikanim.cz* [online]. ČSOB, © 2024 [cit. 2024-03-15]. Dostupné z: <https://www.pruvodcepodnikanim.cz/clanek/dan-z-prijmu-ze-zavisle-cinnosti-2024/>
28. PENÍZE, 2024. Do kdy podat daňové přiznání a zaplatit. Přehled termínů. In: *Penize.cz* [online]. NextPage Media, © 2000-2024 [cit. 2024-03-16]. Dostupné z: <https://www.penize.cz/dan-z-prijmu-fyzickych-osob/451421-do-kdy-podat-danove-priznani-a-zaplatit-prehled-terminu>
29. ČSSZ, 2024. Přehled o příjmech a výdajích. In: *Cssz.cz* [online]. Česká správa sociálního zabezpečení, © 2024 [cit. 2024-03-18]. Dostupné z: <https://www.cssz.cz/prehled-o-prijmech-a-vydajich>
30. MPSV, 2024. Sociální pojištění v roce 2024. In: *Mpsv.cz* [online]. Ministerstvo práce a sociálních věcí, © 2024 [cit. 2024-03-21]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/web/cz/socialni-pojisteni>
31. MF CR, 2024. PŘEHLEDNĚ: Které změny přinese rok 2024 nejen pro občany. In: *Mfcr.cz* [online]. Ministerstvo financí České republiky, © 2024 [cit. 2024-03-21]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/ministerstvo/media/tiskove-zpravy/2023/prehledne-ktere-zmeny-prinese-rok-2024-nejen-pro-o-54178>
32. PENÍZE, 2024. Přehledy o příjmech a výdajích OSVČ pro ČSSZ a zdravotní pojišťovny. In: *Penize.cz* [online]. NextPage Media, © 2000-2024 [cit. 2024-03-22]. Dostupné z: <https://www.penize.cz/formulare/253159-prehledy-o-prijmech-a-vydajich-osvc-pro-cssz-a-zdravotni-pojistovny>
33. VZP, 2024. Výpočet záloh na pojistné. In: *Vzp.cz* [online]. VZP ČR, © 2024 [cit. 2024-03-22]. Dostupné z: <https://www.vzp.cz/platci/informace/osvc/zalohy-na-pojistne/vypocet-zaloh-na-pojistne>
34. LUŇÁČEK, Martin. Portu – vše co potřebujete vědět o daních. In: *Magazin.portu.cz* [online]. WOOD Retail Investments a.s., ©2024, 02. 02. 2024 [cit. 2024-03-25]. Dostupné z: <https://magazin.portu.cz/portu-vse-co-potrebuje-vedet-o-danich/>
35. ČÍŽEK, Bohuslav. Diskontní sazba (Discount Rate). In: *Finance-management.cz* [online]. Středoevropské centrum pro finance a management, ©2005-2012, [cit. 2024-03-27]. Dostupné z: <https://www.finance-management.cz/080vypisPojmu.php?X=Diskontni+sazba&IdPojPass=116>
36. CONANT, Nightingale. *The Power of Passive Income: Make Your Money Work for You*. Irvine: Entrepreneur Press, 2019. ISBN 9781613083963

37. KUDLÁČEK, Patrik. Pasivní příjem – Co je to, jak ho vybudovat, kolik peněz na něj potřebujete? Velký průvodce pro rok 2024. In: *Finex.cz* [online]. FINEX MEDIA, ©2014-2024, 19. 12. 2023 [cit. 2024-04-03]. Dostupné z: <https://finex.cz/pasivni-prijem/>
38. KIYOSAKI, Robert T. *Rich Dad Poor Dad: What the Rich Teach Their Kids About Money That the Poor and Middle Class Do Not!* 3rd ed. Scottsdale, AZ: Plata Publishing, 2022. ISBN 978-1-61268-113-9
39. MONETA MONEY BANK, 2024. Co je spořicí účet? In: *Moneta.cz* [online]. MONETA Money Bank, © 2024 [cit. 2024-04-08]. Dostupné z: <https://www.moneta.cz/slovník-pojmu/detail/co-je-sporici-ucet>
40. KUČERA, Petr. Nejlepší spořicí účty a termínované vklady. Úroky klesají, kdo dá víc? In: *Penize.cz* [online]. NextPage Media, © 2000-2024 [cit. 2024-04-09]. Dostupné z: <https://www.penize.cz/sporici-ucty/454190-nejlepsi-sporici-ucty-a-terminovane-vklady-uroky-klesaji-kdo-da-vic>
41. MONETA MONEY BANK, 2024. Co je termínovaný vklad? In: *Moneta.cz* [online]. MONETA Money Bank, © 2024 [cit. 2024-04-09]. Dostupné z: <https://www.moneta.cz/slovník-pojmu/detail/co-je-terminovany-vklad>
42. GRAHAM, Benjamin. *Inteligentní investor*. Praha 7: GRADA Publishing, 2007. ISBN: 978-80-247-1792-0
43. REDAKCE FINEX, 2023. Dividendoví králové a dividendoví aristokraté. Kdo to je? Aktuální seznam pro rok 2024. In: *Finex.cz* [online]. FINEX MEDIA, ©2014-2024, 19. 10. 2023 [cit. 2024-04-11]. Dostupné z: <https://finex.cz/akcie-dividendovi-kralove-dividendovi-aristokrate/>
44. KUDLÁČEK, Patrik. Dluhopisy – Co jsou dluhopisy a k čemu slouží? Vyplatí se do nich v 2024 investovat? In: *Finex.cz* [online]. FINEX MEDIA, ©2014-2024, 19. 04. 2024 [cit. 2024-04-12]. Dostupné z: <https://finex.cz/rubrika/dluhopisy/>
45. KUDLÁČEK, Patrik. ETF (Exchange Traded Funds) - Co je ETF? Jak a kde investovat do ETF v roce 2024? In: *Finex.cz* [online]. FINEX MEDIA, ©2014-2024 [cit. 2024-04-15]. Dostupné z: <https://finex.cz/rubrika/etf/>
46. Zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) In: *Zákony pro lidi* [online]. Praha: ©AION CS, 2010–2024 [cit. 2024-04-18]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-121>
47. IT SLOVNÍK, 2024. Co jsou to Metadata? In: *It-slovník.cz* [online]. IT-Slovník.cz team, © 2008–2024 [cit. 2024-04-20]. Dostupné z: <https://it-slovník.cz/pojem/metadata>

Seznam obrázků

Obrázek 1: Znehodnocení 1000 Kč během 27 let; Zdroj: kb.cz	14
Obrázek 2: Investiční trojúhelník; Zdroj: zijuspesne.cz.....	17
Obrázek 3: Diagram toku peněz chudého člověka; Zdroj: Kiyosaki, 2022	33
Obrázek 4: Diagram toku peněz člověka ze střední společenské třídy; Zdroj: Kiyosaki, 2022	34
Obrázek 5: Diagram toku peněz bohatého člověka; Zdroj: Kiyosaki, 2022.....	35
Obrázek 6: Úryvek z licenční smlouvy k titulu „Osm úderů hodin“; Zdroj: Vlastní uzavřená smlouva s panem Jiřím Žákem	46
Obrázek 7: Pohled do zákulisí studia nakladatelství Kanopa s.r.o.; Zdroj: Vlastní pořízení fotografie ve studiu Kanopy.....	48
Obrázek 8: Český herec Václav Knop při práci v nahrávacím studiu; Zdroj: idnes.cz.....	49
Obrázek 9: Náhled do programu Pro Tools; Zdroj: Vlastní zpracování	51
Obrázek 10: Obálka k audioknize „Osm úderů hodin“; Zdroj: Vlastní zpracování	52
Obrázek 11: Ukázka zobrazení zvukových stop s metadaty v programu „Průzkumník souborů“; Zdroj: Vlastní zpracování.....	53
Obrázek 12: Ukázka zobrazení otevřené audioknihy v programu „Přehrávač médií“; Zdroj: Vlastní zpracování.....	54

Seznam tabulek

Tabulka 1: Peněžní agregáty eurozóny; Zdroj: cnb.cz	12
Tabulka 2: Výpočty pojistného na důchodové pojištění pro rok 2024; Zdroj: Vlastní zpracování	23
Tabulka 3: Návrh odvodové zátěže OSVČ na důchodové pojištění v letech 2023-2026; Zdroj: mfcr.cz. 23	
Tabulka 4: Výpočty záloh na zdravotní pojištění pro rok 2024; Zdroj: Vlastní zpracování	25
Tabulka 5: Příklad výpočtu doby splacení; Zdroj: Synek a kol., 2011.....	29
Tabulka 6: Nejlepší spořicí účty k 12. dubnu 2024; Zdroj: penize.cz	37
Tabulka 7: Nejvýhodnější termínované vklady k 12. dubnu 2024; Zdroj: penize.cz	38
Tabulka 8: Investiční náklady; Zdroj: Vlastní zpracování.....	57
Tabulka 9: Podíl pro překladatele a zbylá nevyčerpaná rezerva v CZK; Zdroj: Vlastní zpracování.....	57
Tabulka 10: Přehled prodejů audioknihy v prvních 10 měsících od uvedení na trh; Zdroj: Vlastní zpracování.....	58

Tabulka 11: Přehled příjmů z prodeje audioknihy v prvních 10 měsících od uvedení na trh; Zdroj: Vlastní zpracování.....	60
Tabulka 12: Souhrnný přehled prodejů a skutečných výnosů; Zdroj: Vlastní zpracování.....	60
Tabulka 13: Výpočet očekávaných budoucích příjmů z prodeje audioknihy ve třech scénářích; Zdroj: Vlastní zpracování.....	61
Tabulka 14: Celkové skutečné a očekávané hrubé/čisté příjmy z prodeje audioknihy ve 3 scénářích; Zdroj: Vlastní zpracování	62
Tabulka 15: Průměrná roční rentabilita ve 3 scénářích; Zdroj: Vlastní zpracování.....	64
Tabulka 16: Doba splacení v letech; Zdroj: Vlastní zpracování	65
Tabulka 17: Čistá současná hodnota; Zdroj: Vlastní zpracování	66
Tabulka 18: Vnitřní výnosové procento; Zdroj: Vlastní zpracování.....	66
Tabulka 19: Celkové výnosy z obou investic v letech 2023–2027; Zdroj: Vlastní zpracování	67
Tabulka 20: Průměrná roční rentabilita; Zdroj: Vlastní zpracování.....	67
Tabulka 21: Celkové výnosy z obou investic v letech 2023–2027; Zdroj: Vlastní zpracování	68

Seznam grafů

Graf 1 : Vývoj prodejnosti audioknihy v prvních 10 měsících od uvedení na trh; Zdroj: Vlastní zpracování.....	59
Graf 2 : Vývoj prodejnosti audioknihy v letech 2023-2027 ve 3 scénářích; Zdroj: Vlastní zpracování ..	63